

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1,-, lanskoletne 2,-; mesečna naročnina Din 20,-, za tu-
jino 30,-. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rekopisov ne vračamo. Oglas po tarifi in dogovoru. Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta 31, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 183

Ljubljana, torek, dne 11. avgusta 1931

Leto II.

Pietro Ciriaci, papežev nuncij v Pragi, ki je postal znan vsled svojega nastopa proti nadškofu dr. Kordaču v Pragi.

Okrožnica zagrebskega nadškofa dr. Bauerja

Zagreb, 10. avgusta. k. Nadškof dr. Ante Bauer je izdal okrožnico, ki se glasi:
Dne 16. avgusta se obhaja 10-letnica, odkar je Nj. Vel. kralj Aleksander stopil na kraljevski prestol. V zvezi s tem odredjam, da se tega dne po dopoldanski sveti maši zapoje »Tebe Boga hvalimo« in moli molitev za kralja. Na to zahvalno svečanost naj župni uradi pravočasno povabijo mestne oblasti in opozorijo svoje župljane.
V Zagrebu, 4. avg. Anton V., m. p., nadškof. »

Proslava 10-letnice vladanja Nj. Vel. kralja

Vranje, 10. avg. 1. Včeraj so se zastopniki vseh kulturnih, humanitarnih in patriotičnih društev sestali in sklenili proslaviti 10-letnico vladanja Nj. Vel. kralja na svečan način. Sličen sestanek je bil tudi v Kumanovem.

Škofovski sestanek

Zagreb, 10. avgusta. k. Te dni so se peljali skozi Zagreb in se tu ustavili beograjski nadškof, oče Rafael Rodić, splitski škof Bonifadić in mostarski škof Alojzij Mišić, ki je prišel iz Dobrne. Vs trije so bili gostje naškofa Bauerja.

Važno opozorilo ministrstva za trgovino

Beograd, 10. avgusta. AA. Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdalo to-le naredbo:
1. da vsi sreski načelniki preko občinskih oblasti obvestijo ljudstvo, da je bolje in koristneje za kmetovalce, da ne pripeljejo žita na trg vsega naenkrat ali v velikih količinah, temveč v manjših količinah, da ne trpijo izgub;
2. da sreski načelniki preko občinskih uprav ponovijo, da bo država odkupila vso prihodnjo žetev postopoma in v manjših količinah, ker nima dovolj magazinov in skladišč, da bi mogla shraniti vso letošnjo veliko žetev. Država je že v prvem mesecu pokupila od kmetov okoli 30 tisoč vagonov;
3. da se strogo pazi, da kmetje ne pripeljejo na trg tudi onih količin žita, ki jim je za dom potrebna. Posebno je treba pri tem naglasiti, da bo država pozneje mogla kupovati žito po mnogo višjih cenah in to do 250 Din za 100 kg in še več ter bodo oni, ki prodajajo žito, ki ga rabijo za domačo potrebo, državi po 160 Din za 100 kg, morali kupovati isto žito po 250 Din za 100 kg ali še več;
4. ministrstvo ponavlja, da bo pozneje država plačevala vse višje cene kot zdaj, pa je zato rentabilnejše in pametnejše, da se kmetje za zdaj vzdržujejo prodajanja ali da prodajajo žito postopoma in v manjših količinah.

Anglija mora varčevati

London, 10. avgusta. n. Politični sodruznik »Daily Mail« je objavil danes v svojem listu razgovor z Mac Donaldom. Mac Donald smatra, da je današnji finančni položaj Anglije zelo težak in kritičen. Zato bo ministrski predsednik prekinil svoj dopust in se 24. avgusta vrne v London. Sedaj se bavi s predlogi, ki jih je sestavila komisija za javno varčevanje. Njeno poročilo je sestavljeno zelo skrbno in z veliko obzirnostjo, vendar pa ni bilo dobro, da se je objavilo. To je najbolj pokazala velika vznemirljivost, ki je nastala v javnosti, ko je bilo poročilo objavljeno. Nekateri politiki so predlagali Mac Donaldu, naj bi se sestavila koncentracijska vlada, ki bi lažje obvladala finančne težave. Mac Donald pa je sklenil, da gre po drugi poti. Sedanja vlada naj bi izdala celo vrsto drugih odredb, s katerimi želi doseči isti rezultat. Mac Donald se je o tem posvetoval s Stimsonom. »Daily Mail« meni, da pride tudi pariški veleposlanik Edge zaradi te stvari v London.

Povratek predsednika vlade v Beograd

Izleti v bližnje kraje — V neposrednem stiku z narodom — Navdušene ovacije predsedniku vlade — Odhod v Han-Pijesak

Varaždinske Toplice, 10. avgusta. Po tritedenskem bivanju v Varaždinskih Toplicah je ministrski predsednik general Peter Živković včeraj zopet odpotoval v Beograd. Ves čas svojega bivanja v Varaždinskih Toplicah je bil ministrski predsednik predmet največje pozornosti vseh kopalskih gostov in domačinov, ki so mu ob vsaki priliki izkazovali svoje spoštovanje in svojo hvaležnost za njegove napore in njegovo plodonosno delo pri vodstvu državnih poslov.

Ceprav je bilo bivanje g. ministrskega predsednika v Varaždinskih Toplicah namenjeno odmoru in okrepilu, je tudi tu ves čas vodil tekoče državne posle ter od

časa do časa poselal bližnje in daljne kraje v okolici, vršeč pri tem nadzorstvo nad delom državnih uradov in organov in želeč se osebno seznaniti s prilikami, potrebami in željami posameznih krajev. Njegovo zanimanje in razumevanje, ki ga je pokazal za potrebe in želje naroda, ter njegov ljubezniv nastop mu je takoj pridobil srca vseh in napravil povsod najgloblji vtis. Bivanje ministrskega predsednika generala Živkovića v Varaždinskih Toplicah bo ostalo v trajnem spominu vseh gostov in domačinov kakor tudi vsega naroda in okolice. Zato je tudi bil odhod g. ministr-manifestacija hvaležnosti in zvestobe. Pred odhodom vlaka so se poslovili od ministr-

skega predsednika predstavniki oblasti, zastopniki raznih društev in tudi priprosti seljaki iz naroda. Na kolodvoru se je zbrala velika množica občinstva, ki je prirejela predsedniku vlade navdušene ovacije.

Zagreb, 10. avgusta. k. Snoči je na svojem povratku iz Varaždinskih Toplic prišel v Zagreb predsednik vlade general Peter Živković. On je najprej večerjal, potem pa se je sprehajal po Zrinjevcu, a ob 9-45 zvečer se je z brzim vlakom odpeljal v Beograd.

Sarajevo, 10. avgusta. AA. Predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve armijski general Peter Živković je dospel v Han Pjesak.

Po plebiscitu v Prusiji

Izid glasovanja — Plebiscit je propadel — Krvavi nemiri v Berlinu — Nov volilni red za Prusijo — Pretirana poročila — Vodja nacionalnih socializmov v Kölnu ubit

Berlin, 10. avgusta. AA. Končni rezultat glasovanja o razpustu pruskega deželnega zbora je ta-le:

Za razpust je glasovalo 9.793.603, proti razpustu 391.317. Neveljavnih pa je bilo 23.600 glasov.

Berlin, 10. avgusta. AA. Pruski plebiscit glede razpusta pruskega deželnega zbora je propadel, ker je glasovalo samo 9 milijonov 800.000 ali 37% namesto potrebnih 50 za razpust. Ta rezultat pripisujejo dejstvu, da se je mnogo komunistov vzdržalo glasovanja, številni nacionalisti pa so se zbal ostre politične krize, ki bi nastala v primeru uspešnosti plebiscita ter radi tega niso glasovali. Spopad na trgu Bülow-Platz je zahteval 13 mrtvih in 30 ranjenih.

Krvavi spopadi v Berlinu

Berlin, 10. avgusta. AA. Wolff poroča, da je bilo snoči pred zgradbo komunističnega lista »Rote Fahne« zbrana velika množica, ki je pričakovala rezultate glasovanja. Nenadoma so padli iz množice strelji proti policijskim oddelkom, ki so delali red na ulici. Strelji so pogodili 2 komandanta policijskih oddelkov ter nekega policijskega uslužbenca. Eden je ostal na mestu mrtve, drugi trije pa so bili težko ranjeni. Policija je nato začela razprševati množico ter ob tej priliki ranila eno osebo. Pred velikim pritiskom policijskih oddelkov so množice bežale na vse strani ter iskale zavetja v najbližjih hišah. Po tem incidentu je policija pojačala kontrolo nad pasanji ter preiskovala osebe na ulici, ali imajo orožja.

Utrjeno stališče pruske vlade

Berlin, 10. avgusta. d. Izid ljudskega glasovanja, ki je utrdilo stališče pruske vlade do prihodnje pomladi, daje pruskemu ministrskemu predsedniku Braunu možnost, da dalje izvede svoje reformne načrte, ki naj bi se po njegovi volji še to zimo uresničili. V prvi vrsti gre za volilno pravico za pruski deželni zbor, ki naj se spremeni, in sicer v cilju, da se obsežni pruski parlament zmanjša. Pri ojačeni volilni udeležbi, ki se je kazala zadnja leta, bo pruski deželni zbor, ki obstoji sedaj iz 450 poslancev, zvišal svoje število na skoro 600 poslancev. Pruska vlada namerava predlagati spremembo volilnega reda v smeri, da bi se omejilo število poslancev na 309 ali na največ 350. Nadalje se bavi pruska vlada z načrtom reforme države. Dualizem med državo in Prusijo ni trajno več vzdržan. Vlada hoče s pogajanjmi z državnimi faktorji brez spremembe ustave uvesti neke vrste upravne skupnosti med državo in Prusko.

Pretirana poročila

Berlin, 10. avgusta. d. Včerajšnja poročila od 16 ali celo 18 mrtvih pri nedeljskih spopadih med policijo in komunisti na Bülowplatzu in okolici so močno pretirana. Policija poroča samo o 3 mrtvih in o 20 ranjenih, pač pa je bilo 164 oseb aretiranih. Od teh jih odpade 120 na komuniste. Policija je mnenja, da obstoje komunistične teroristične skupine, ki so med seboj v zvezi in so podrejene neki centrali. Policija je razpisala nagrado 20.000 mark

za tistega, ki bi mogel dati bližje podatke, po katerih bi bilo mogoče te teroristične skupine, ki so v ozadju, ugotoviti in prijeti. Izredni ukrepi v okolici Bülowplatzu so bili danes še poostreni. Na podlagi naredbe državnega predsednika za pobijanje političnih izgrediv so bili prepovedani vsi shodi in sprejdi pod milim nebom na Bülowplatzu in v okolici. Odrejeno je bilo tudi, da se zasede in zapre hiša Karla Liebknechta, kjer se nahaja, kakor znano, uredništvo »Rote Fahne« in komunistično tajništvo. Ta odredba velja do vključno 20. avgusta. Vsi prostori in vsi vhodi se najstrožje nadzirajo. »Rote Fahne« je bila vnovič za 14 dni ustavljena.

Berlin, 10. avgusta. AA. Wolff poroča: V snočnjem spopadu pred zgradbo uredništva komunističnega lista »Rote Fahne« je našlo smrt več oseb. V Semestenbergu je prišlo do spopada med Hitlerjevci in komunisti. Ranjeni so bili štirje nacionalni socialisti, 2 člana Reichsbannerja in en komunist.

Pariz, 10. avgusta. AA. Havas poroča iz Berlina, da so bili snočnji neredi pred uredništvom komunističnega lista »Rote Fahne« zelo resni. Za zdaj se še ne ve točno število žrtvev demonstrantov. Mrtvih je okoli 15. Ko so hoteli imeti demonstrantni sestanek, je policija stopila v akcijo. Pri tem je bilo ranjenih več oseb.

Manjši nemiri tudi v provinci

Berlin, 10. avgusta. AA. V toku snočnjih nemirov, ki so jih povzročili komunisti v bližini zgradbe lista »Rote Fahne«, je morala policija uporabiti orožje. Več ljudi je bilo ranjenih. O manjših nemirih

poročajo tudi iz drugih mest, toda policija je v kali zadušila vsak poizkus povzročitve neredov.

Pariz, 10. avgusta. AA. Po vesteh iz Osnabrücka je prišlo snoči do spopadov med nacionalnimi socialisti in policijo. V toku noči je bilo aretiranih 30 oseb.

Pariz, 10. avgusta. AA. Havas poroča iz Kela, da je prišlo tam do resnih spopadov med nacionalnimi socialisti in člani Stahlhelma na eni, ter pristaši Reichsbannerja in socialisti na drugi strani. Mnogo ljudi je bilo ranjenih, od teh 5 težko.

Vodja nacionalnih socialistov ubit

Berlin, 10. avgusta. AA. Poročajo iz Kölna, da je bil ubit vodja nacionalnih socialistov kölnske oblasti s strelom iz revol-verja. Policijske oblasti so izvršile 8 aretacij. Med aretiranimi se nahajajo tudi morilci.

Boj se bo nadaljeval

Berlin, 10. avgusta. d. Stahlhelm je izdal proglas, v katerem pravi: Boj se bo nadaljeval. Ljudsko glasovanje je narodni fronti prineslo moralen uspeh. Naša fronta je še bolj narasla. Če pri Youngovem plebiscitu smo zbrali 3.600.000 glasov, pri ljudskem glasovanju za deželni zbor 5 milijonov 900.000 in sedaj je 10 milijonov glasovalo za naše zahteve.

Tudi narodni socialisti so izdali proglas, v katerem pravijo, da je od približno 10 milijonov glasov, ki so bili oddani za ljudsko glasovanje, vsaj 6—7 milijonov treba šteti na račun narodnih socialistov. Po tem izidu bodo narodni socialisti pri prihodnjih volitvah v Prusiji izšli kot najmočnejša stranka.

Bombe na vlakih tudi v Nemčiji

Berlin, 9. avgusta. AA. Wolff poroča, da se je snoči ob 21-45 dogodila velika eksplozija v brzovlaku, ki vozi na progi Baden-Frankfurt a/M-Berlin. Eksplozija se je zgodila na postaji Witterborn. Ob tej priliki je skočilo s tira 7 potniških vagonov ter vagon za prtljago in restavracijski voz. K sreči ni bilo mrtvih, pač pa so bile težko ranjene tri osebe in 16 lažje. Preiskovalna komisija nemških državnih železnic je našla na mestu nesreče žico, dolgo 200 metrov, z vžigalnikom na kraju. Komisija je ugotovila, da je bil radi eksplozije poškodovan del tračnic.

Berlin, 10. avgusta. AA. Povodim atentata, ki je bil izvršen na brzi vlak Frankfurt a/M-Berlin na postaji Witterborn, je izdala uradna časopisna agencija Wolff to-le obvestilo:

»Radi eksplozije je bila uničena proga v dolžini 3 in pol metra. Detonacija je bila tako močna, da se je čula celo v nekem 13 km oddaljenem gozdu. Pri preiskavi proge je vlakovodja vlaka, na katerega je bil izvršen atentat, opazil na sosednjem tiru železen drog. Po tej progi bi moral takoj voziti drug vlak v nasprotni smeri. Z odstranitvijo droga je bila preprečena druga nesreča, ki bi bila nastopila. O priliki eksplozije sta bila 2 potnika težko, 13

pa lažje ranjenih. Po sklepu uprave državnih železnic se vrši na vseh progah stroga pojačana kontrola. Uprava državnih železnic je razpisala nagrado 20.000 mark za onega, ki najde zločinca ali ki jih aretirajo.

Mac Donald je zadovoljen

London, 10. avgusta. AA. Mac Donald je dejal v intervjuju z dopisnikom »Daily Mail«, da je zadovoljen z razgovori, ki jih je imel z ameriškim zunanjim ministrom Stimsonom. Dejal je, da je razpravljal z njim o vseh važnih političnih in finančnih zadevah.

London, 10. avgusta. n. Tednik »The People«, ki ga izdaja lastnik delavskih dnevnika »Daily Herald«, poroča o tajnih razgovorih med angleškim ministrskim predsednikom Macdonaldom in zunanjim ministrom Združenih držav Stimsonom na škotskem. List pravi, da sta imela oba državnika na teh svojih sestankih v mislih splošno črtanje vojnih dolgov. Macdonald in Stimson sta se sporazumela v tem, da narodi ne morejo dalje prenašati teh ogromnih bremen. Govorila sta o načrtu, po katerem bi se vojni dolgovi v splošnem znižali za polovico. Stimson je za to akcijo ukrenil že vse potrebno, pozval ameriškega poslanika iz Pariza v Anglijo, da mu obrazloži francosko stališče o črtanju vojnih dolgov. Posvetovanja se bodo nadaljevala že pred Stimsonovim povratkom v Ameriko.

Nedeljski plebiscit

Najhujše je preprečeno, to je prvo, kar je konstatirala vsa miroljubna Evropa, ko so bili znani rezultati nedeljskega glasovanja v Nemčiji. Od skrajnih strank zahtevani plebiscit ni dal večine svojim predlagateljem, ki so ostali s skoraj 3 in pol milijona glasov v manjšini. Nedogledne in katastrofalne bi mogle biti posledice, da je izpadlo nedeljsko glasovanje v prilog skrajnih strank. Vsaka mednarodna finančna pomoč bi bila za Nemčijo nedosegljiva, brez nje pa se Nemčija ne bi mogla izkoptati iz finančne krize. Ta bi se še poostрила, nemška valuta bi se zamajala in od zmage okrepjene skrajne stranke bi storile svoje, da bi bila revolucija v Nemčiji samo vprašanje dneva. Daljna posledica tega pa bi bila, da bi zopet silno naraslo nezaupanje med narodi, in vsa pričeta konsolidacija Evrope bi bila do skrajnosti ogrožena.

Vse te in morda še hujše in še nevarnejše posledice so z nedeljskim rezultatom zaenkrat preprečene in to je na vsak način razveseljeval uspeh nedeljskega glasovanja. Drugo vprašanje pa je, če bo ta uspeh tudi trajen, če ni uspeh pruske vlade le Pirova zmaga. Res sicer niso mogli doseči hitlerijanci potrebne večine, toda ravno tako je res, da tudi najresnejši razlogi njih nasprotnikov niso imeli na nemške volilce tega uspeha, da ne bi hitlerijanci napredovali tudi pri teh volitvah. Zato tudi ni brez podlage, če govorijo stahlhelmovci o svojem uspehu in še ponosno pripovedujejo, kako so zaporedoma napredovali pri vseh glasovanjih in sicer od 3.000.000 na 5.900.000 in sedaj skoraj na 10 milijonov.

Res je sicer, da teh 10 milijonov ne odpade le na nje, temveč da so tu zbrani tudi komunistični glasovi. Toda na drugi strani je tudi v teh komunističnih glasovih uspeh fašistično razpoloženih nacionalistov, ker so bili ves čas volivnega boja oni volilci in ker so glasovali za njih predlog komunisti in ne oni za komunističen. Vse kaže, da so pri lovu za množicami hitlerijanci komuniste močno pretekli in prehajali ulice v roke hitlerijancev. Pregovor pravi, da v kompaniji še vrh pogine, in zdi se, da so si komunisti zbrali tako slabo kompanijo, ko so šli skupno z desnimi nacionalisti v boj. Kakor govore vsa poročila, so namreč komunistični volilci v velikem številu ostali doma, dokaz, da je stranka preveč zahtevala od njih in da se je uračunala.

Pa še drug moment je važen po presoji nedeljskega glasovanja. Na volišče je bilo treba priti samo onim, ki so bili za razpust pruskega deželne zboru, glasovi vseh drugih, ki so ostali doma, pa se štejejo kot proti glasovi. Še nikdar pa ni prišlo na volišče 100 odstotkov volivcev in pri normalni volivni udeležbi bi od skrajnih strank doseženo število glasov morda doseglo število za vlado oddanih glasov.

Boj se nadaljuje! To geslo so sedaj proklamirali nacionalisti iz Hitlerjevega in Hugenbergovega tabora. Niti najmanjše ni dvomiti, da se bo to geslo tudi uveljavilo, ker imajo skrajne stranke še to prednost, da je večina mladine v njih taboru. Od akademske mladine je skoraj 80 odstotkov v nacionalističnem taboru in prav isto je tudi z drugo mladino. Vsled tega se avtomatično poveča vsako leto število volivcev skrajnih strank, dočim se število pristavev zmernih strank manjša. Ker pa na drugi strani udarna sila hitlerijancev nikakor ne popušča, bo njena privlačnost na mladino ostala. To tem bolj, ker je nemška vlada v takšnih težavah, da mora pred narod skoraj s samo nepopularnimi zakoni. Perspektiva vsled tega za hitlerijance nikakor ni neugodna in nevarnost hitlerijanske zmage nikakor še ni preprečena.

Ne pa tudi nujna, toda le pod enim pogojem, če bodo srednje stranke z enakim elanom nastopale za svoje ideje, kakor pa to delajo skrajne stranke. Danes pa takšnega elana pri sredinskih strankah ni, temveč se pri njih vedno opaža strah pred novim narastkom hitlerijancev, vsled česar je tudi njih politika medla in samo negativen odgovor na hitlerijanske zahteve. Takšna politika pa je mnogo preslabotna, da bi trajno osvojila množice, ki se z defenzivno politiko, pa naj bo še tako pametna, nikakor ne zadovoljujejo.

Nedeljsko glasovanje je preprečilo zaenkrat najhujše, ni pa še dalo končne odločitve. Vendar pa je doseženo vsaj to, da je dobila nemška vlada čas, da si pridobi zaupanje mednarodnega sveta ter dobi s tem možnost za ureditev nemške finančne krize. Toda s kokeriranjem s hitlerijanskimi zahtevami to ni dosegljivo, temveč le z iskrenim izvrševanjem obvez, ki jih je Nemčija sprejela in podpisala.

Uspehi Jugoslovanov na Masarykovi olimpijadi

Praga, 9. avgusta. AA. Včeraj je bila v Pardubicah druga Masarykova olimpijska tekma, pri kateri so sodelovali tekmovalci devetih držav. V izbirnem teku na 400 m je zasedel tretje mesto Jugoslovan Tučan, ki je pretekel progo v 52,9 sek. V izbirnem teku z zaprekami na progi 100 m je bil prvi Jugoslovan Buratović s 16,4 sek. Pri končni tekmi v metanju krogla je zasedel četrto mesto Jugoslovan Narančić s 13,18 m. Pri maratonski tekmi je bil enajsti Jugoslovan Šporn.

Važna poročila iz ministrstva za kmetijstvo

Izvoz vina -- Izpiti za statističarje v ministrstvu za kmetijstvo
Pravilnik za izvoz pšenice, rži in koruze na Češko -- Tarife za izvoz svežega sadja -- Strokovni izpiti v stroki agrarne reforme

Beograd, 10. avgusta. AA. Etnološka postaja v Bukovu pri Negotinu je poslala oddelku za bilčno proizvodnjo ministrstva za kmetijstvo poročilo o izvozu vina julija t. l. Po tem poročilu je bilo iz moravske in donavske banovine izvoženih 622740 hl vina, in sicer iz donavske 6106 in iz moravske pa 120 hl; od tega je šlo v Italijo 5207, na Češkoslovaško 757, v Avstrijo 742, v Švico 120 hl.

Beograd, 10. avgusta. AA. Minister za kmetijstvo je na osnovi čl. 6 pravilnika o polaganju državnih strokovnih izpitov za statističarje ministrstva za kmetijstvo sklenil, da se za leto 1931 ustanovi pri ministrstvu za kmetijstvo komisija za izpraševanje kandidatov za polaganje tega izpita. V komisijo pridejo: Mirko Mojsilović, načelnik; Bogoljub Milošević in Pantelje Nikolić, inspektorja; namestnika pa Zoltan Marcel in Albin Radikon, inspektorja ministrstva za kmetijstvo. Kot delovodja bo posloval Dragoljub Gjorgjević, pomožni tajnik ministrstva za kmetijstvo.

Beograd, 10. avgusta. AA. S sklepom ministrstva za kmetijstvo je podaljšal rok veljave pravilnika za izvoz pšenice, rži in koruze v jugoslovansko-češkoslovaškem prometu od 1. avgusta do 31. decembra t. l. Isto velja za jugoslovansko-madžarski in jugoslovansko-italijanski promet.

Beograd, 10. avgusta. AA. Z veljavnostjo od 20. avgusta t. l. stopi v veljavo dodatek 1. k zvezku 4 tarife za jugoslovansko-nemški promet. Vse dodaj izdane spremembe in dopolnitve glede tarife za izvoz svežega sadja ostanejo. Dodatek je mogoče kupiti pri glavnih blagajnah vseh železniških direkcij.

Beograd, 10. avgusta. AA. Generalna direkcija državnih železnic je izdala nova

pravila glede odpošiljanja in pretovarjanja vagonskih pošilk svežih jabolk za izvoz.

Beograd, 10. avgusta. AA. Minister za kmetijstvo je na osnovi čl. 6 pravilnika o polaganju državnih strokovnih izpitov v strokah agrarne reforme in agrarno-pravnih zadev za uradnike s popolno fakultetsko, s popolno srednješolsko in nepopolno srednješolsko izobrazbo sklenil, da se ustanovi za leto 1931 izpraševalna komisija za izpraševanje kandidatov v ministrstvu za kmetijstvo. Komisijo sestavljajo: Zvonimir Turina, načelnik, Konstantin Nikolić, Zoltan Marcel, inspektorja, dalje Albin Radikon, inspektor, in Stjepan Bajer, agrarni referent ministrstva za kmetijstvo kot namestnika. Komisija se bo za polaganje državnih strokovnih izpitov za gospodarske stroke in zadrugišnja izpopolnila še z enim članom pristojnega strokovnega oddelka ministrstva za kmetijstvo, ki ga bo odobril načelnik oddelka. Za delovodjo je določen Dragoljub Gjorgjević, pomožni tajnik ministrstva za kmetijstvo.

Beograd, 10. avgusta. AA. Centralna komisija za kontrolo sadja, namenjenega za izvoz, pri ministrstvu za trgovino in industrijo bo imela svojo drugo sejo v četrtek 13. t. m. ob 11. dopoldne v ministrstvu za trgovino in industrijo. Komisija bo razpravljala o tekočih zadevah ter o kreditih za uspešno kontrolo sadja, namenjenega za izvoz.

Beograd, 10. avgusta. AA. Kmetijska ogledna in kontrolna postaja v Mariboru je obvestila oddelek za bilčno proizvodnjo ministrstva za kmetijstvo o uvozu kalijeve soli v juliju 1931. Vnašo državo je bilo uvoženih 120.000 kg kalijeve soli.

Proti bombašem in atentatorjem

Bratislava, 10. avgusta. o. »Slovenski Denik« je objavil članek, v katerem pravi med drugim: »Ko destruktivni elementi, ki delujejo v tujni proti svoji rodni zemlji, niso mogli v vseh teh letih izvesti nemirov v državi, so spremenili svojo taktiko in hoteli z bombami širiti paniko in vznemirjenje med prebivalstvom v Jugoslaviji. Pri tem je najbolj tragično to, da se žrtvujejo prav nedolžni ljudje. Sovražniki so jo nekoč obtoževali, da pošilja bombe v razne dele Evrope, tega pa niso nikoli mogli dokazati. Resnica pa je ravno nasprotna. »Prijatelji« so ji poslali desetorice bomb in atentatorjev, ki so uničili celo vrsto člove-

skih življenj, medtem ko nista ne bivša Srbija ne sedanja Jugoslavija poslali njim niti enega takšnega »darca«.

V tem primeru gre izključno za početje takozvanih emigrantov, Madjarov in črno-žolnih, ki delajo za dunajski in budimpeštanski denar. Ko bi oblasti sosednjih držav Jugoslaviji pomagale v preiskavah, bi prav gotovo uspelo najti zločince, ker se bombe ne dajo niti z največjo opreznostjo v nekaj minutah postaviti med stene železniških vagonov, marveč je treba za to mnogo časa in pomagacev. Ti pa se še vedno s svojimi kolovodji vred skrivajo pri — sosedih.«

Počastitev spomina našega velikega prijatelja Švicarja dr. Reissa

V nedeljo so v Beogradu zelo svečano odkrili spomenik dr. Reissu, katerega mu je postavilo Udruženje rezervnih oficirjev in bojnikov. Kralja je zastopal adjutant general Pavle Pavlović. Spomenik stoji na najlepšem kraju topičarskega pokopališča. Predsednika vlade je zastopal pomočnik ministra g. Lukić. Zastopane so bile tudi vse oblasti. Pozornost je vzbudil tajnik Poillus d'Orijent g. Cordier, ki je bil intimni prijatelj pokojnega Reissa. Novozid je bil tudi Reissov prijatelj francoski novinar Debochet. Spomenik je bil obložen s številnimi vencami. Ob njem je stala četa vojakov in vojaška godba, ki je pred svečanostjo zaspirala našo, francosko in švicarsko himno. Na spomeniku je napis: 1914—1918 — Svojemu vojnemu drugu, prijatelju Srbu v najtežjih dneh, borilcu za pravico, resnico in pravo, švicarskemu profesorju dr. Reissu 1931, Beograd. Udruženje rezervnih oficirjev in bojnikov.

Delo komisije strokovnjakov

London, 10. avgusta. n. Komisija finančnih strokovnjakov, ki se je sestala že pred londonsko konferenco 7 veseli, da uredi vsa tehnična vprašanja za definitivno sestavo Hooverjevega načrta o moratoriju, se jutri popoldne znova sestane. Poročilo komisije je v glavnem že izdelano, pa čakajo le še, da obvestijo posamezni finančni strokovnjaki svoje vlade o vsebini tega poročila. Ko bodo prispeli vsi odgovori posameznih vlad, se bo poročilo definitivno razglasila in se bo predložilo vsem prizadetim vladam. Menijo, da bo v sredo komisija finančnih strokovnjakov zaključila svoje delo.

Brezposelnost in prohibicija v Zedinjenih državah

Newyork, 10. avgusta. AA. Federacija delavcev je poslala predsedniku Hooverju predstavo, v kateri z ozirom na vladajočo brezposelnost predlaga spremembo zakona o prohibiciji, tako da se dovoli fabrikacija in prodaja vina in piva. Na ta način bi velik del sedmih milijonov brezposelnih, kolikor jih je zdaj v Ameriki, prišel do zaslužka.

Težka nesreča v Hankau-u

Pariz, 9. avgusta. Poročajo iz Hankaua, da se je radi velikih neviht porušila bolnica katoliške misije v domačinskem delu mesta. 400 bolnikov je ostalo pod ruševinami. Mislijo, da so našli vsi smrt.

VREMENSKA NAPoved

Dunaj, 10. avgusta. d. Počasno zboljšanje, polagoma topleje.

Sport

Zaključek plavalnih tekem

Jadran prvak v seniorskem plavanju, Jug v waterpolu -- Častno II. mesto Ilirije Jadran si pribori dragocen Petrinovićev pokal v skupni oceni s 93 točkami pred Ilirijo s 84 točkami.

Ljubljana, 10. avgusta.

V nedeljo so se vršile finalne plavalne tekme za seniorsko državno prvenstvo. Krasen dan je dopoldne in popoldne privabil na kopališče Ilirije rekordno število gledalcev.

Tekme so nudile zanimivo borbo. Skoro na vseh točkah so bili postavljeni novi državni rekordi. Dominirali so zlasti tekmovalci splitskega Jadrana, ki so razven v treh točkah zasedli vsa prva mesta.

V plavanju je zasedel prvo mesto Jadran (Split) s 270 točkami, 2. Ilirija 119, 3. Jug (Dubrovnik) 74, 4. V. K. Beograd 17, 5. in 6. Gradjanski (Karlovac) in Primorje 13.

V waterpolu je vrstni red: 1. Jug, 2. Jadran, 3. Ilirija, 4. Primorje, 5. Bob, 6. KSU.

Nedeljski rezultati so bili:

1500 m prosto seniorji

1. Bibica (Jug) 22:51,9 državni rekord! 2. Bulat (Beograd) 23:37,2, 3. Bonačić (Jadran) 24:21, 4. Jesih (Ilirija) 24:36,6, 5. Bradarić (Jug) 27:49, 6. Harse (Jadran) 28:47,8.

Točke: Jug 15, Beograd 8, Jadran 6, Ilirija 3. Bibica je plaval zelo enakomerno, vsakih 100 m okoli 1:34. Lep čas je dosegel Jesih, skoro za minuto bolje ko na podsaveznem prvenstvu.

400 m prosto seniorke

1. Roje (Jadran) 6:35,8 državni rekord! 2. Godina (Jadran) 7:19,3, 3. Šurić (Jadran) 7:58,4, 4. Wohlfart (Ilirija) 8:32,6. Sigurna zmaga državne prvakinje.

Točke: Jadran 32, Jug 15, Beograd 8, Ilirija 6.

200 m prsno seniorji

1. Sever (Ilirija) 3:16,4, 2. Ferček (Gradj.) 3:17,6, 3. Franković (Gradj.) 3:17,9, 4. Birimiša (Jadr.) 3:19, 5. Midžor (Jadr.) 3:19,1, 6. Nikolajević (Beograd) 3:26,8. Od začetka do konca zanimiva borba za prvo mesto.

Stanje: Jadran 37, Ilirija 19, Jug 15, Gradj. 13, Beograd 9.

100 m hrbtno seniorke

1. Kaliterna (Jadran) 1:44,6, 2. Wohlfart (Il.) 1:45, 3. Šurić (Jadran) 1:50,9, 4. Paumgarten (Il.) 2 minuti. Ilirijanka je izgubila prvo mesto le radi slabe taktike, ker je tik pred ciljem še enkrat zamahnila z rokama in se je z glavo preje dotaknila cilja kot Splitčanka z roko.

Stanje: Jadran 55, Ilirija 30, Jug 15 itd.

100 m prosto seniorji

1. Senjanović (Jadran) 1:03,8, 2. Matić (Jug) 1:06,2, 3. Brainović (Jadran) 1:06,2, 4. Gazzari (Jadran) 1:06,8, 5. Fritsch (Ilirija) 1:10,7, 6. Turnšek (Ilirija). Sigurna zmaga. Drugi in tretji sta prispela skoro istočasno na cilj.

Stanje: Jadran 76, Ilirija 33, Jug 23 itd.

4 x 100 m prosto seniorke

1. Jadran I. (Senjanović, Šurić, Godina, Roje) 6:13,8, 2. Ilirija (Sever, Paumgarten, Wohlfart, Fellich M.) 6:42,3, 3. Jadran II. 7:26.

Stanje: Jadran 112, Ilirija 49 itd.

3 x 100 m mešano seniorji

1. Jadran I. (Birimiša, Gazzari, Senjanović) 3:52,4, 2. Jug I. (Samardžić, Grbić, Matić) 3:59,8, 3. Ilirija I. (Sever, Zirovnik, Fritsch) 4:00,8, 4. Jadran II. 4:05, 5. Ilirija II. 4:19,7, 6. Jug II. Prve tri štafete so dosegle boljše čase od starega rekorda, vendar ne more biti niti eden od teh priznan, ker plavači niso imeli predpisanih dresov.

Stanje: Jadran 144, Ilirija 63, Jug 41 itd.

Nato sta se vršili dve waterpolo tekmi.

Jug : Ilirija 7:0 (5:0)

Ilirija je izgubila dosti visoko proti državnemu prvaku, kar pa je v mnogem sama kriva. Precej je oškodovala domače tudi sodnik g. Šerić, ki je izključil igrača Ilirije, igrača Juga pa pustil v igri za povsem enak incident (oba sta vrgla žogo v zrak, ko je sodnik žvižgal). Tekma je bila spremljana po burnih protestih proti sodniku s strani publike, ki ga je po končani tekmi hotela vreči v bazen.

Jadran : Primorje 14:2 (7:0)

Najvišji score tekmovalca, Jadran je dosegel gole skoro brez napora. Pri Primorju je ugalj edino Kolar, ki je tudi zabil dva krasna gola. Sodil je prav dobro g. Kramaršič.

400 m prosto seniorji

1. Senjanović (Jadran) 5:34,5 državni rekord! (v predteku je dosegel boljši čas, vendar takrat ni imel predpisane kostima), 2. Bulat (Beograd) 5:39,7 tudi boljše od rekorda, 3. Bonačić (Jadran) 5:44 enako rekordu, 4. Bibica (Jug) 5:48,8, 5. Jesih (Ilirija) 6:01,8, 6. Dobrović (Jug) 6:08.

Stanje: Jadran 162, Ilirija 65, Jug 45, Beograd 17 itd.

100 m prosto seniorke

1. Roje (Jadran) 1:20,4, 2. Godina (Jadran) 1:27,4, 3. Fellich M. (Ilirija) 1:28, 4. Wohlfart (Ilirija) 1:37,6.

Rojetova je plavala boljše od rekorda, vendar je Lampretova (Ilirija) dosegla na podsaveznem prvenstvu boljši čas 1:17,3, kar pa še ni priznано.

Točke: Jadran 183, Ilirija 73 itd.

Sledil je poizkus rušenja rekorda na 100 m prosto po Lampretovi. — Radi slabega starta (zdrsnila je v vodo) je dosegla za njo slab čas 1:19,8, kar pa je še vedno boljše od časa, ki ga je malo prej dosegla Rojetova.

100 m hrbtno seniorji

1. Gazzari (Jadran) 1:20,8, 2. Zirovnik (Il.) 1:21,1, 3. Grbić (Jug) 1:25,9, 4. Medved (Ilirija) 1:34,4, 5. Fabris (Jug) 1:34,7, 6. Payer (Ilirija) 1:41,5. Zirovnik je pred ciljem zašel v progo in izgubil radi tega prvo mesto.

Stanje: Jadran 196, Ilirija 85, Jug 52 itd.

200 m prsno seniorke

1. Prekuh (Prim.) 3:45, 2. Sever (Ilirija) 3:47,7, 3. Mrkušić (Jadran) 3:48,4, 4. Kaliterna (Jadran) 3:49,2, Sevrova si je v spurtu zasigurala drugo mesto.

Stanje: Jadran 204, Ilirija 93, Beograd 17, Gradjanski in Primorje 13.

Radi pomanjkanja prostora prinesemo ostale sportne vesti jutri.

Poletne radosti treh kraljevičev v Han Pjesku

Ze nekaj tednov prebiva v poletnem dvorcu Nj. Vel. kralja kraljeva družina. Na visoki planoti v divnem borovem gozdu je ta poletni lovski dvorec Nj. Vel. kralja. Tudi v dneh največje poletne suše je v njem gozdna svežina, kajti leži 1110 m nad morjem.

Han Pjesak je najbolj priljubljeno poletno bivališče naših kraljevičev. Tako radi preživijo tu poletje, kakor zimo v brezkrainih radostih zimskega sporta ob blejskem jezeru. Ves dan prebijejo kraljeviči na planinskih livadah ali v senci stoletnih borov. Vsak izmed treh bratov si izbere sebi primerno zabavo. Sportne vaje kraljevičev Tomislava in Andreja

Ze po osmi uri se začne smeh in čeb-ljanje veselih kraljevičev. Prvi pride iz dvorca princ Andrej z veliko žogo, katero valj po ravni pred vilo in ves vzhien gleda za njo. Takoj za njim pride princ Tomislav. Sam pripelje svoj mali avto, pregleda vse njegove dele in preizkusi, če je vse v redu. Za tem se hitro ozre na levo in desno in pogleda, če ga kdo ne opazuje. Čim opazi, da ga kdo pozdravlja, dvigne kraljevič svojo ročico visoko do temena in resno odzdravlja. Potem sede v svoj avto, katerega poganja z nogami kakor kolo proti svojemu v igri z žogo zastopljenemu bratcu. Tu princ Tomislav pozabi na svoj avtomobil in oba kraljeviča kot prava sportnika začneta vežbati z žogo, katero brata po vsej široki zeleni livadi. Pri teh vežbah, kakor pri zimskem sportu na Bledu se kraljevič Tomislav izkaže kot navdušen pravi sportnik.

Kako se prestolonaslednik uči

Točno ob 9. uri pride iz poletnega dvorca prestolonaslednik Peter. Njegova učilnica je na prostem v senci jelke in bora. Učenje se tako vrši na prostem v svežem planinskem zraku. Čim bližje učilnice prihaja prestolonaslednik, tem bolj pospeši svoje korake in stopi vedro in s smehom pred svojega učitelja. Učenje se takoj prične in prestolonaslednik najde v njem zabavo in zadovoljstvo. Nič ne občuti, kako potekajo ure. Predmeti se vrstijo v dveh urah, tako da prestolonaslednik menjavanja niti ne opazi. Ob 11. uri gre prestolonaslednik na izprehod v spremstvu svojega učitelja in dežurnega adjutanta. Toda tudi ta izprehod je del pouka. Med tem se razgovarjajo o prirodi, rastlinah in živalih, katere srečajo, in sploh o vsem, kar nudi priroda opazovalcem. Med tem sprehodom s poučnimi razgovori se bližja že poldne. Učitelj opomni prestolonaslednika: — Vaše kraljevske Visočanstvo, končajmo današnji pouk!

— Prosim Vas, pokažite mi, koliko je točno ura, odgovori prestolonaslednik svojemu učitelju in doda, potem ko je pogledal na uro:

— Toda gospod učitelj, manjka še pet minut do poldneva. Lahko se še kaj pogovorimo.

Prvo prestolonaslednikovo pismo

Prestolonaslednik je bil ves srečen, ko je mogel napisati prvo pismo svojim vzvišenim roditeljem. Na lepem papirju, na katerem je bil narisan cvet iz prirode, je prestolonaslednik z izbranimi besedami in stviki poslal pozdrav svojim visokim roditeljem. Te dni, ko so prijavili prihod kralja in kraljice v Han Pjesak, je bil prestolonaslednik posebno vznemirjen in je poklical svojega učitelja:

— Gospod učitelj, pripraviti moramo vse zvezke in risanke ter vežbanice, da jih pokažemo papanu in mami!

Naslednji dan je prestolonaslednik pripovedoval:

— Mama mi je pisala. Vesela je, ker je dobila moje pismo. Gotovo mi bo kaj lepega prinesla.

Tako raste in se razvija v veliki sinovski ljubezni do svojih vzvišenih roditeljev prvorojenec, nada in up vsega našega naroda.

Na svojem vsakodnevem izprehodu gre prestolonaslednik čisto mimo gardijske vojašnice. Zelo se zanima, kako se vojaki preživljajo in s čim se ukvarjajo. Ko se približa vojašnici, ga gardijski kuhar po vseh predpisih pozdravi, toda v tem pozdravu je neka posebna prisrčnost.

Nekega dne je pozval prestolonaslednik svojega učitelja:

— Gospod učitelj, pojdimos k onemu kuharju, hočem ga fotografirati!

Fotografiral ga je s svojim malim Kodakom in je bil zadovoljen, ko je izročil kuharju sliko, katero je sam z uspehom razvil, in je opazil na vojakovem obrazu vesel smehljaj.

Kraljeviči med kmeti in kmetici

Popoldne gredo kraljeviči na daljše izprehode v okolico. Ob tej priliki jim prebivalstvo teh krajev posveti vso svojo pozornost in ljubezen. Ko na livadi kmetice žurno grabijo seno, steče najmanjši kraljevič princ Andrej in z obema rokama pomaga kmetici nositi seno. Ti vaški delavci so presrečni, da imajo med seboj tako redke in visoke goste. Prestolonaslednik in princ Tomislav pazljivo opazujeta, kako delajo kopice. Kraljeviči se približajo kmetom in jih neprestano izprašujejo, ker jih vse to, kar je okoli njih, zanima. Prebivalstvo z radostjo pozdravlja in vzklika kraljevičem, kamorkoli pridejo.

Nedelja pretrga redno delo prestolonaslednika Petra. Ta dan se vsi trije kraljeviči skupaj zabavajo s svojimi otroškimi igračami in s sportom. Učitelj stoji ob strani s knjigo v roki. Čim ga prestolonaslednik opazi, mu priteče nasproti z besedami:

— Kje ste Vi? Tako mi je nekam ne- navadno danes, ko se ne učimo. Ali hočete, da malo čitamo.

Velika ljubezen do dela vabi prestolonaslednika Petra, da se uči z voljo in da s smehom na licu gradi temelje svojega osnovnega znanja, na katerem se bo dvignil up in nada vzvišenih roditeljev in vse naše močne kraljevine.

Slavje jugoslovanske primorske mladine v Kranju

Kranj, 10. avgusta.

Kljub dežju, ki je začel plašiti prav ob začetku prireditve, se je nabralo v nedeljo 9. avgusta na prireditvi društva »Zarjec« na Primorskem precejšnje število občinstva. Poleg Primorcev smo opazili tudi več uglednih meščanov, med njimi sreskega načelnika g. Znidarčiča s soprogo in mestnega načelnika g. Cirila Pirea. Program je obsegal pozdravni govor predsednika društva g. Alojzija Figarja, deklaracijo, ki nam jo je deklamiral prav temperamentno g. St. Kovačič, dalje pevske in glasbene točke; po vzporedu pa se je razvila prosta zabava s plesom, s srečelovom in s šaljivo pošto. Občinstvo je sledilo programu z zanimanjem in ni štedilo s pohvalo, posebno pri pevskih točkah, ki jih je izvajal močan pevski zbor prosvetnega društva »Tabor« pod vodstvom g. Venturinića. Tudi godba S. M. R. J. z Jesenic je dokaj pripomogla k lepemu uspehu te prireditve.

Zborovanje ljubljanskih in mariborskih čevljarjev

Pred velikim kongresom obrtnikov, trgovcev in industrijalcev z usnjem v Beogradu.

Ljubljana, 10. avgusta.

Dne 19. julija so zborovali v Beogradu beograjski, zemunski in pančevski čevljarji, opančarji in obrtniki sorodnih strok in so sklenili v sporazumu z usnjari in industrijci čevljarjskih izdelkov, da se skliče 16. t. m. v Beogradu velik kongres obrtnikov, trgovcev in industrijalcev teh strok, na katerem se ustanovi Zveza obrtnikov, trgovcev in industrijalcev kožarske stroke za vso državo. Akcijski odbor, ki mu načeljuje direktor tovarne koč »Beli Orao« Aleksander Sobek, je pred kratkim razposlal vsem čevljarjskim zadrugam v državi okrožnico, v kateri jih prosi, naj skličejo takoj zborovanje,

sorejnejšo resolucije in pošljejo na kongres svoje delegate.

V smislu okrožnice je izdala Zadruga čevljarjev za sodni okraj Ljubljano letake, ki jih je delila večeraj po mestu. V letakih pravijo čevljarji, da je kriza v njihovi stroki toliko, da se boje popolnega poloma. Zato poziva občinstvo, naj ne podpira z nakupom inozemcev. Občinstvo naj kupuje domače izdelke in naj se ne pregreši z nakupom tujega blaga proti njim in sebi, oz. proti svoji domovini.

Mimo tega, da je zadruga delila večeraj letake, pa je imela večeraj popoldne tudi zborovanje svojih članov pri »Lloydu«. Zborovanja se je udeležila večina članstva — vseh članov šteje zadruga okoli 300 — tako da je bila veranda docela polna. Zborovanja so se udeležili poleg zastopnikov, trgovcev in industrijalcev z usnjem tudi delegati čevljarjskih zadrug iz Skofje Loke, Kranja, Tržiča, Radovljice, Novega mesta, Domžal, Kamnika, Kočevja, Ribnice in Višnje gore.

Zborovanje je otvoril predsednik Zadruga ljubljanskih čevljarjev g. Perdan, nakar sta govorila o krizi čevljarstva in usnjarske stroke tajnik Zveze obrtnih zadrug g. Pleifer in zastopnik zbornice TOI dr. Jurij Koc. Ta je izjavil, da je zbornica vedno podpirala težnje čevljarjev in da bo tudi v bodoče vse storila, da pridejo do svojih pravic.

Govorili so nato večeraj o Bafi, v katerem vidijo čevljarji svojega največjega sovražnika,

gg. Sajovic in Stefe, oba iz Kranja, Rozman iz Ljubljane, Polak iz Kamnika in Potočnik iz Radovljice. Končno je bila soglasno sprejeta resolucija.

Na koncu zborovanja je bil še izvoljen akcijski odbor, ki ima skrbeti, da se bo zborovanja v Beogradu 16. t. m. udeležilo kar največ delegatov. V akcijskem odboru so g. Plečko, zastopnik tvrdke »Peko«, trgovec Turk in Lavrič in čevljarji mojstri: Breskvar, Rozman in Skraba.

Zborovanje v Mariboru

V restavraciji »Gambirius« so imeli mariborski in podeželski čevljarji v nedeljo dop. veliko zborovanje, kateremu so prisostvovali tudi zadrugni nadzornik g. Založnik, predsedniki in delegati podeželskih zadrug gg. Moravec iz Slovenske Bistrice, Arnejčič iz Ormoža, Pristavec iz Prekmurja itd. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik mariborske čevljarjske zadruge g. Krajec, ki je poročal tudi o sedanjem težkem položaju čevljarstva obrti, posebno zaradi konkurence, ki jo dela tovarnar Bača. Soglasno je bilo zato sklenjeno, storiti vse potrebne korake proti gradnji Bačove tovarne v Jugoslaviji in proti popravilnicam tega podjetja. Nadalje so bili storjeni še razni sklepi radi vajencev in pomočnikov, izdelovanja čevljev v kaznilnicah, kongresa čevljarjskih zadrug, ki bo dne 16. t. m. v Beogradu itd. Zborovanje je poteklo v najlepšem soglasju.

Slovesna blagoslovitev prvega strelskega prapora v Dravski banovini

Lepa patrijotična in narodna manifestacija v Hotinji vasi

Maribor, 10. avgusta.

Včeraj je idilična Hotinja vas na Dravskem polju pod Pohorjem doživela izredno patrijotično in narodno manifestacijo. Tamkajšnja agilna Strelska družina je na slovesen način otvorila svoje strelšče, prvo v Sloveniji in razvila društveni prapor, prvi v Jugoslaviji. Malo pred 14. uro se je zbrala na kolodvoru Orehova vas—Slivnica tisočglava množica, katero so tvorili domači strelci s puškami, Sokoli, Sokolice, gasilci itd., da pozdravijo goste, ki so se pripeljali z vlakom iz Maribora in od drugod.

Ker je prevzel pokroviteljstvo nad prireditvijo gospod ban dr. Drago Marušič, je prispeval v njegovem zastopstvu v Hotinjo vas tudi g. okrajni glavar dr. Hacin iz Maribora. Oblastni predsednik Strelskih družin g. polkovnik Boža Putnikovič je pripeljal preko 100 strelcev in gostov, med njimi zelo veliko častnikov tukajšnje posadke; prispehi pa so tudi številni rezervni častniki pod vodstvom predsednika g. Jakoba Perharcia, bivši minister g. dr. Vekoslav Kukovec itd. Vse dosle goste je na kolodvoru pozdravil domači župan g. Kolman.

Po pozdravu se je ob sviranju mariborske vojaške godbe formirala impozantna povorka, ki je odkorakala na novo strelšče, zgrajeno v bivši gramozni jami na občinskem zemljišču, ki je bilo Strelski družini odstopljeno brezplačno v uporabo. Strelšče, ki je najmoder-

nejše urejeno, so po večini napravili sami domači člani ob prostem času in zaslužijo za svojo požrtvovalnost izredno pohvalo. Tam je bil postavljen tudi zasilni oltar in govorniški oder, s katerega je spregovoril prvi predsednik društva g. Ljubo Plomberger. Slavnostni govor je imel na to nadučitelj g. Mejenšek, ki je orisal pomen strelskega sporta in vdanost Hotinčanov ideji jugoslovanstva. Po odsviranju državne himne je stopil na oder zastopnik g. bana, okrajni glavar g. dr. Hacin, ki je slovesno proglasil otvoritev novega strelšča. Za njim je pozdravil v ognjevitih besedah domače strelce in goste g. polkovnik Putnikovič, ki je postavil Hotinčane za vzgled vsem ostalim Jugoslovanom in jim izročil v imenu oblastne organizacije krasen srebrn pokal.

V imenu Narodne obrane je spregovoril še upokojeni minister g. dr. Kukovec, na kar je slivniški župnik g. Mihelčič izvršil obred blagoslovitve strelšča in novega prapora, kumica ga. Anica Marčinkova pa je pripela nanj lep spominski trak. Sledila je salva domačih strelcev, na to pa velika ljudska veselica, ki se je zaključila šele pozno ponoči.

Tako je Hotinja vas tudi sedaj, kakor že ne- štetokrat poprej, pokazala vso svojo veliko narodno zavednost in globoko ljubezen do drage domovine Jugoslavije.

Jesenski ljubljanski vele-sejem

od 29. avgusta do 9. sept. bo kaj zanimiva prireditev od 9. septembra bo kaj zanimiva prireditev. Vse je skrbno pripravljeno, z ljubeznijo in največjo vestnostjo. Zato je tudi upravičeno upanje, da bo uspeh popoln. Poleg splošnega vzorčnega velesejskega oddelka za trgovino, obrt in industrijo, kjer se bodo sklepale kupčije zlasti v strojih in tehničnih pripravah, pa tudi v drugih številnih sezonskih predmetih, ki jih bodo razstavile številne tvrdke, bo letos še cela vrsta razstav:

I. Tujskoprometna razstava, ki bo obsegala propagandni del, strokovno-poučni del in tehnični tujskoprometni del.

II. Razstava slovenskih mest.

III. Kmetijska razstava, ki bo obsegala strokovno poučni kmetijski oddelke, sirarsko in mlekarstvo razstavo, razstavo jajc, čebelarstvo razstavo in sejem za med, zelenjadno razstavo, vinsko razstavo in sejem, razstavo poljedelskih strojev in orodja, perutninarstvo razstavo in razstavo kuncev.

IV. Higijenska razstava.

V. Novodobno gospodinjstvo, ki bo obsegalo

stanovanje po načelih smotrenega gospodinjstva zgrajene hiše, opravljanje hišnega dela, uporabo tvarine po narodno-gospodarskih načelih, nakupovanje, gospodinjstvo knjigovodstvo, obleka gospodinje, štedenje z zdravjem, telesnimi in duševnimi močmi gospodinje, domačo lekarno in svoji k svojim.

VI. Obrtna razstava.

VII. Razstava domače obrti.

VIII. Razstava pohištva, stanovanjske, hotelske in gostilničarske opreme in

IX. Industrijska in obrtna razstava.

Vse te razstave bodo dale letošnjemu jesenskemu velesejmu tudi kulturno-gospodarsko obeležje. Vsa razstava zase zasluži, da si jo bo vsakdo ogledal, ker bo za vse sloje našega naroda velikega vzgojnega pomena.

Industrijski, obrtni in trgovski oddelki bosta nudila obiskovalcem najboljše prilike za nakup in naročila najraznovrstnejšega blaga. Posebno opozarjamo na krasno pohištvo, gospodarske stroje, stroje za obdelovanje lesa in druge stroje za najrazličnejšo uporabo, radio, blago, galanterijo, bižuterijo itd. itd.

Agitirajte za Jugoslovana!

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklice.

Na te besede ni znala debelušna plavalaska nič odgovoriti.

Arijana pa je nadaljevala: »Ali naj ti nekaj povem, na kar bi ti nikoli ne prišla? Baš zato ker sem zlobna, me Nikolaj ljubi. Tebe pa, ki si krotka kakor jagnje, ne bi nikoli vzljubil.«

Pri teh besedah je zaplesala po sobi, zakaj bila je še vkljub vsemu razposajen otrok, da je včasih iz gole občutnosti jezik pokazala ljudem na ulici. Svojim součenkam je večkrat hude nabredla, a profesorje je spravljala v obup, dasi je ni nihče še nikoli zalotil.

Najbolj čudno je bilo to, da je imela Arijana prav. Nikolaj Ivanov, razvajeni edinček bogatih staršev, ni še nikoli naletel na ovire, nihče mu ni še rekel »ne«, z lahkoto je zavojeval uslužne ženske. Zato je splošno z velikim začudenjem ugotovil nepojmljivo mu čudo, da je ta nežna deklica govorila z njim tako ukazovalno. Takoj z prvega dne je bil pokoren in to iz preprostega vzroka, ker ni čutil v

12

sebi dovolj sile, da bi se mogel z uspehom upreti skrivnostni moči Arijane. Za svojih številnih samotnih ur je vedno razmišljal o tej čudni uganki. Kako je bilo mogoče, da je prenašal suženjstvo, v katero ga je Arijana obsodila? In predvsem, zakaj se je tako obnašala proti njemu? In hkratu se mu je razodela rešitev te uganke: »Ona me samo izkuša, če sem vreden njene ljubezni. In če neprestano obnavlja te poskuse, je to znak, da ni brezbrizna do mene. Če me ne bi ljubila, bi me pustila, naj grem po svoji poti. Dokler me muči, me ljubi. — Čudovito, dekle!«

In tako se je zgodilo, da ji je bil tem hvaležnejši, čimbolj ga je mučila, in nato jo je ljubil še bolj vroče kakor poprej. Prišlo je do tega, da ni niti od daleč pomislil, da bi se ustavljal muhavostim mladega dekleta. In čim težje so bile preizkušnje, s tem večjim veseljem se jim je pokoraval, samo da bi na ta način pridobil dekličino ljubezen. Naslednjega dne po onem sestanku z njegovim tekmečem je pokleknil pred njo in rekel.

»Arijana, hvaležen sem vam. Včeraj ste mi podali največji dokaz svoje ljubezni. Bog vas blagoslovi!«

Mlada deklica ni nič rekla, samo zmignila je z rameni in zaplesala po sobi.

Toda še drugače se je z njim poigrala.

Večkrat ga je povabila na čaj v svojo sobo. Dolgo sta se pogovarjala in ob takih večerih je Nikolaj

zopet izpregovoril, celo zgovoren je bil. Pustila je, da je sedel poleg nje na divan in ga obsipala z živahnimi, zaljubljenimi pogledi. Kreпки dečko jo je obšel okrog vitkega života, se ji vedno bolj približaval in končno pritisnil ustnice na njen goli, polni mehki laket in ga obsul s poljubi.

Napol ležeč na divanu, se je deklica pretvarjala, kakor da nič ne ve; zdelo se je, kakor da ni soudeležena pri tem strastnem izbruhu.

»Ali me ljubiš?« je strahoma vzdihnil Nikolaj.

»Nič!« je odgovorila s poudarkom, ki ga ni mogoče povedati. Nikolaj se slednjič ni mogel več zatajevati in pripravil se je na odločilni naskok; Arijana se mu je izmuznila iz objema.

»Meni se zdi, da je tu prevroče za vas. Slabo vam bo, pojdite na sveži zrak!«

Ne da bi počakala njegovega odgovora, je šla v jedilnico, kjer je sedela za mizo pri čaju Olga z nekaterimi prijatelji.

Nikolaj je brez slovesa planil ven kakor vihar, skočil v svoje sani in velel kočjažu, naj vozi deset vrst po cesti. Nato si je odpel kožuh, da ga je obvel ledeni nočni zrak in voznik je slišal s kozla, kako je »barin« rjul v noč nezmislne besede.

»Vrag naj jo dneše!« je z začudenjem slišal vpiti gospoda. »Ubijem jo! — Hitreje, hitreje! — Zverina! — Obožujem te...«

Jz Dravske banovine

d Sporilo francoskega konzulata v Ljubljani. Od 1. avgusta so legitimacije za kolonijalno razstavo v Parizu veljavne 30 dni.

d Razpisane tri službe učitelje. Kraljevska banska uprava v Ljubljani razpisuje za banovinsko kmetijsko gospodinjstvo šolo v St. Jurju ob južni železnici tri službe učitelje, in sicer službo voditelja omenjene šole, službo učitelja kuhanja ter službo učitelja šivanja.

d Na državni nižji gozdarski šoli v Mariboru se prične šolsko leto 1. oktobra t. l. Šola je dveletna. Pouk se deli v dva kurza in sicer: a) v enoletni kurz za one kandidate, ki imajo samo osnovno šolo; b) v dvoletno nižjo gozdarsko šolo za one kandidate, ki imajo dva razreda gimnazije ali pa realne gimnazije (realke odnošne 4 razrede meščanske šole). Prosimci z ljudsko šolsko izobrazbo morajo s sprejemnim izpitom dokazati, da imajo zadostno znanje in osnovnih šolskih vedah. V prvi vrsti se bodo v ta učni zavod sprejemali sinovi malih in srednjih gozdnih posestnikov, ki ostanejo na gozdnem posestvu kot bodoči gospodarji, v drugi vrsti se le prosilci, ki reflektirajo na državno službo. Pravilno kolkovanje lastnoročno pisane prošnje za sprejem je poslali najkasneje do 1. septembra 1931 ravnateljstvu državne nižje gozdarske šole v Mariboru.

d Izvršila samomor? Orožniška postaja v Sv. Barbari pri Mariboru sporoča, da je 2. t. m. odšla praznično oblečena z doma posestnica Suzana Kurbusova, roj. leta 1885 v Vurbergu, in da se še do danes ni vrnila. Sumi se, da je Kurbusova izvršila samomor. Kurbusova je srednje velike postave, podolgovatega, rdečega obraza, sivih oči, oblečena v plavočajgasto obleko in visoke čevlje s podpetniki.

d Vlóm v trgovino v Lahovčah. Cigan Hermani Reichert, ki se zadnji čas izdaja za »Hermana«, do 20 let star, male, čokate postave, vedno bos, črnih las in brk, črnega, zagorelega obraza, navadno oborožen z dvema samokresoma, je osumljen, da je v noči na 4. t. m. vlomil v trgovino Alojzija Ovce v Lahovčah in ukradel več kosov pisanega blaga za srajce, platna in kloba, dalje 500 Din gotovine in za 200 Din poštnih vrednot. V Reichertovi družbi se združujeta tudi Anton Pirih, roj. 1. 1911 v Cerknem, in njegov tovariš Ferdinand Kuštrin, rojen 1. 1910 v Idriji, oba italijanska državljan. Za vsem je izdana tiralica.

d Iz preiskovalnega zapora v Radovljici je pobegnil delavec Matija Valentinič, rojen 1. 1902 v Galacu v Romuniji.

d Tatovi prišli z vozom po blago. Dne 5. t. okoli 2. ponoči je bilo vlomljeno v trgovino Antona Korošca v Malahorni pri Oplotnici. Tatovi so ukradli moškega in ženskega perila, blaga za obleke, mila, cigarete in raznih jestevin za 5000 Din. Razen tega so odnesli Korošcu knjižnico, v kateri si je zapisoval dolžnike, ki mu dolgujejo 6500 Din. Tatovi so imeli s seboj enovprežni voz in so se z ukradenimi predmeti odpeljali čez Oplotnico, Sv. Duh in Loče na Hrvaško.

Dr. Jug

1795

ne ordinira do 10. septembra t. l.

Ljubljana

Proslava desetletnice vladanja

17. avgusta 1931 bo preteklo 10. leto, odkar je nastopil vlado Nj. Vel. kralj Aleksander I. Mestna občina ljubljanska bo slovesno praznovala ta pomembni dogodek. V svoji seji 27. julija 1931 so predstavili ljubljanskega meščanstva soglasno sklenili, naj se v počastitev kraljevega jubileja imenuje ubožnica, ki jo bosta zgradili mestna občina in mestna hranilnica, ki je votirala v ta namen 5.000.000 dinarjev, za artilerijsko vojašnico »Zavetišče kralja Aleksandra I.« 17. avgusta bo po slavnostni seji občinskega sveta svečano polaganje temeljnega kamna za to zgradbo.

V prepričanju, da bo znalo primerno proslaviti ta jubilej, opozarjam za danes ljubljansko meščanstvo na ta narodni praznik; prepričan sem, da bo z obilno udeležbo pri slavnosti dalo duška svojim patriotičnim čustvom in z dostojnimi manifestacijami dokazalo svojo ljubezen do svojega narodnega kralja.

Župan: dr. Dinko Puc.

*

■ Zaključek učiteljskega tečaja za ročna dela. V soboto je bil zaključen na tehniški srednji šoli v Ljubljani tečaj za deška ročna dela, ki ga je s priznano sposobnostjo vodil, to pot že šestič, ravnatelj meščanske šole v Spodnji Šiški g. Alojzij Novak. Tečaj je od 31. julija do 9. avgusta obiskovalo 31 učiteljev in učiteljice, ki so v enomesečnem, izvečenem praktičnem šolanju, svoje znanje v pogledu rokotvornega pouka močno poglobili in se usposobili za smoteno in premišljeno poučevanje deških ročnih del na šolah Dravske banovine. Poleg ravnatelja g. Novaka sta poučevala strokovna učitelja gg. Dolak in Uršič. Udeleženci tečaja za ročna dela so prisostvovali tudi tečaju za radio-amaterstvo, ki je bil zaključen te dni na realki. Kakor vsi učiteljski tečaji, ki so letošnje počitnice izredno številni (nad 10), je tudi pravkar končani rok-

otvorni tečaj svoj namen v obsegu dosegel in moremo prizadevni skupini in vsem njenim voditeljem na doseženih uspehih iskreno čestitati.

■ Odprija noč in dan so groba vrata. Umrli so v Ljubljani: Mirko Alojzij Žnidaršič, 2 in pol meseca star, sin delavca, Izanska c. 59; Rajko Pečnik, 68 let star, medicinar in posestnik, Sv. Petra c.; Frančiška Zabred, roj. Ličan, vd. žel. uradnika, Rimska c. 12. V ljubljanskih bolnišnicah so umrli: Josip Kuk, 5 mesecev star, sin natakarice, Čopova ul.; Ivan Zupan, 41 let star, dninar, Dragočojun pri Smledniku; Jožef Kozjek, 4 leta str, sin posestnika, Podrečje pri Smledniku; Franc Končar, 64 let star, Holči pri Liti; Alfonz Gerl, pol leta star, sin krojača, Toplice-Novo mesto; Marija Jenčič, 49 let stara, žena trgovca, Loka pri Zidanem mostu; Viktor Vidmar, pol leta star, sin posestnika, Šmarca pri Kamniku, Alojzij Franc, 82 let star, vpok. čuvaj drž. žel. Crnuče; Jakob Kopar, 36 let star, delavec, Medvode; Ana Knezovič, 1 dan stara, hči posestnika, Kraber; Antonija Rubula, 63 let stara, dninarica, Rakek; Jože Virant, 20 let star, delavec, Dunajska c.; Jakob Butolen, 47 let star, kamnosek, Pocerpe; Ivan Jošt, 28 let star, sin veletrgovca, Gotovlje pri Celju; Marija Bevk, 3 mesece stara, hči dninarice, Koseze in Jakob Šebenik, 60 let star, posestnik, Pleševica. Blag jim spomin! Zalujočim naše sožalje!

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izvršitev. 398-1 ■ Satori za taborena iz najboljšega materiala kupite edino pri »Jugošport« A. Rasberger, Ljubljana, Miklošičeva cesta 34. 1436

■ Prometne nesreče. V Dravljah je povozil avtomobil nekega Janeza Podgorška. Mizar Ciril P. je povozil v bližini mlitnice na Dunajski cesti 38-letno delavko Marijo Križmanovo. Na Viču pred Erbežnikovo trgovino je povozil neznan kolesar zasebnico Marijo Feferjevo. Vse tri ponesrečence so prepeljali z rešilnim vozom v bolnišnico.

■ MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577! 1470

■ Obleke najnovejšega kroja pri »Gentlemen« Miklošičeva 18. Angleško blago v zalogi. — 1498

■ Fotoaparate in potrebščine, gramofone in plošče kupite le pri »Jugošport« A. Rasberger, Ljubljana, Miklošičeva c. 34. 1436

■ Čigava sta kolesi. Našli sta se dve kolesi in ju ima spravljena policija. Lastnika dobita kolesa na kriminalnem oddelku.

■ Zopet 4 kolesa, ukradena. Kolesa so bila ukradena železničarju Ivanu Škofu iz zaklenjene drvarnice v Rožni dolini, trgovskemu slugi Josipu Florjanu izpred Motohove trgovine na Vodnikovem trgu, posestniku Albinu Vidmarju izpred Česnovarjeve gostilne na Dolenjski cesti in tesarskemu delavcu Mihaelu Kunstlu izpred Zagorjave gostilne na Vodovodni cesti. Oškodovani so: Ivan Škof za 800 Din, Josip Florjan za 2000 Din, Albin Vidmar za 1250 dinarjev in Mihael Kunstelj za 2200 Din.

■ Tatvina v kopalnici. 42-letni prodajalec preprog Ramo Ramič je osumljen, da je ukradel iz kopalnice Petra Čapka na Miklošičevi cesti 36 damsko srebrno ščetko za lase, dve britvi in steklenico kolon. olja v skupni vrednosti 550 dinarjem. Za Ramičem je izdana tiralica.

■ Tatvina. Iz odprtega predala mizice v parnem kopalnici hotela »Slon« je bila ukradena uslužbenec Francu Kugliču rjava usnjata listni-

ca s 60 Din gotovine in več listnami. Skupna škoda znaša 80 Din.

Maribor

m Na Hindenburgovi tehniki v Oldenburgu je napravil te dni diplomski izpit za zrakoplovnega inženirja g. Josip Halbvidl, sin tukajšnjega hotelirja.

m Razstava deških ročnih del. V nedeljo dopoldne je bila v deški meščanski šoli razstava izdelkov obiskovalcev učiteljskega tečaja za rokotvorni pouk. Pod vodstvom ravnatelja g. Humeka je razstavilo 25 učiteljev in učiteljice razna rezbarska, risarska, mizarska, plesarska, strgarska, kiparska, lepenkarska, fotomaterska in druga dela. Razstava, katero je obiskovalo veliko število občinstva, je pokazala, da je tečaj vzgojil vrsto izbranih učiteljev in učiteljic, ki bodo s pridom širili svoje pridobljeno znanje med mestno in podeželsko mladino. Gg. ravnatelj Humek, učitelja Kos in Korošec zaslužijo zato vse priznanje, prav tako pa tudi obiskovalci tečaja.

m Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: Gustav Habjanč, pekovski pomočnik in Matilda Kumplesova, delavka; Ivan Pihler, ključavničar in Amalija Gorjupova, predelavka; Alojzij Rimmerhofer, strojevodja in Elizabeta Cvetkova, zasebnica; Martin Jus, ključavničar in Angela Pucenjava, zasebnica; Franc Križaj, finančni preglednik in Katia Fijavševa, zasebnica; Ivan Gašek, mehanik in Uršula Žičkarjeva, zasebnica, ter Maks Pungračič, elektro-tehnik in Antonija Krepkova, skladiščnica. Bilo srečno!

m Smrti. Pretekli teden so v Mariboru umrli: Avgust Gradišnik, mizar, star 25 let; Friderik Šlik, učencec, star 10 let; Viktor Karnik, sin delavca, star 1 mesec; Matija Pavalec, tesar, star 79 let in Anton Sagaj, zasebnik, star 72 let. Naj v miru počivajo!

m Smrtna kosa. Na posledicah srčne kapi je v nedeljo umrla v cvetu mladosti gđ. Mici Tiefengruberjeva, edina hčerka tukajšnjega upokojenega poštnega uradnika g. Karla Tiefengruberja. Blag ji spomin! Staršem globoko sožalje!

m Za brezposelne. Borza dela v Mariboru rabila 2 hlapca, mlinarja, 2 čevljarja, vinarja, mizarja, 9 navadnih delavcev, 17 kmetičih dekel, 2 gospodinj, 2 strojni pletilji, 2 šeparici, hotel-sko sobarico, hotelsko kuharico, 3 orožniške kuharice, 2 trgovski pomočnici, 2 pomožni delavci, 12 kuharic, 25 služkinj, 3 sobarice, 2 boljši gospodinj, vzgojiteljico in eno vajenka za šivanje gornjih delov čevljev.

Klobuke, perilo, kravate nudi ugodno JAKOB LAH, Maribor. 1184

m Zaradi žene. V Radvanju sta se v soboto sprla delavec Anton Nendl in njegov prijatelj Peter Gunek zaradi Nendlove žene. Pri tem je Gunek udaril Nendla tako močno dvakrat po glavi, da je med poljo v mesto obnemogel in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

m Zastrupljenje. V soboto se je v Spodnjem Dupleku zastrupila s pokvarjenimi klobasami vsa Mercova družina, in sicer mati, tri hčerke in sin. Vseh pet so morali z rešilnim avtom prepeljati v tukajšnjo bolnišnico. Doma je ostal samo oče, posestnik Mere, ki je bil ob času večerje slučajno odsoten.

m Padec s kolesa. V nedeljo popoldne je padel s kolesa 18-letni usnjarski vajenec Josip Bratušek s Pobrežja in se ranil na levi roki. Prvo pomoč so mu nudili na reševalni postaji.

m Krava podoknica. V Vrbdolu je neki tekme napadel in udaril s sekiro po glavi 19-letnega delavca Ivana Zunka prav v trenutku, ko je v nedeljo zvečer pel podoknico svojemu dekletu. Težko ranjenega mladeniča so z rešilnim avtom prepeljali v tukajšnjo bolnišnico, napadalec pa so orožniki baje tudi že izsledili in aretirali.

m Nezgoda cigana. Včeraj zjutraj se je na Tržaški cesti zdrobilo kolo pri nekem cigan-

skem vozu. Ciganji so vsi padli z voza, a se ni nič hudega primerilo, le neki cigan si je zlomil desno roko.

m Nevaren konj. V nedeljo je neki konj tako ugriznil v roko Antona Suša, hlapca v splošni bolnišnici, da so ga morali operirati.

m Peskušen samomar. Z lizolom se je zastrupila včeraj 18-letna služkinja Ana H. iz Frama. Odpeljali so jo v bolnišnico, kjer so ji izprali želodec in tako rešili življenje. Umoriti se je hotela zaradi nesrečne ljubezni.

m Nesrečen lovec. Z lovsko puško se je v nedeljo po nesreči obstrlel v Ribnici na Pohorju 38-letni posestnik Franc Vizjak. Naboji mu je razmesarili desno dlan in čelo. Zdravi se v bolnišnici.

m Kravaj spopad. V Prebukovju pri Slovenski Bistrici je v noči na ponedeljek svak prerezal treh 38-letnemu posestniku Antonu Bolšniku, da so mu izstopila čreva in so ga morali z vso naglico prepeljati v tukajšnjo bolnišnico. Malo je upanja, da bo okrevl.

m Izsleditev. V nedeljo zvečer je bila slučajno aretirana brezposelna služkinja Ana Belčičeva, stara 37 let, doma iz Bednje v Hrvaškem Zagorju. Ko so jo privedli na policijo, so pa našli pri njej dve alpakasti žlici, 2 cinasti žlici, 1 aluminijasto žlico, 3 vilice in 1 nož, kar je očitno nekje ukradla. Razen tega pa so jo ugotovili tudi, da je že od 1. 1929 zasleduje sodišče, ker je svoji tedanji gospodinjki g. Vollgruberjevi ukradla več oblek, bluz, srajc itd. v skupni vrednosti 1260 Din. Izročena bo sodišču.

Obleke moške, otroške, čevlji, nogavice, solidno pri JAKOB LAHU, Maribor. 1182

m Aretacije. V nedeljo je imela naša policija precej posla, aretirala je: Rudolfa B., ker je vozil avto brez voznega dopustila; Franca S. radi suma tatvine denarja; Marijo Z. in Jožefo P. radi suma tatvine denarja; Ivana V. radi pianosti, Josipa R. radi kolesarenja brez luči; Karola S. radi razgrajanja in neposlušnosti ter Ano B. radi suma prostitucije in tatvine.

m Vlóm v barako. Franjo Zorec, pomožni delavec pri podjetju Vrabel na Betnavski cesti, je prijavil policiji, da je v nedeljo popoldne nekdo vlomil v gradbeno barako, v kateri je imel spravljene svoje stvari. Vlomilec je odnesel lesen kovčeg, uro budilko, dve srajci, spodnje hlače, britve, jermen in čopič v skupni vrednosti 210 Din.

m Tatvina denarja. V nedeljo zvečer je v gostilni »Pri rožic« na Koroški cesti popivala neka družina in se naposled sprla, ker je Jožefu P. izginila denarnica s 1440 Din. Radi suma tatvine so bili zato aretirani delavec Franc S. in dve ženski, ki pa vsi odločno zanikajo vsako krivdo.

Celje

* Smrtna kosa. V Zavodni na Cesti na grad tš. 8 je 8. t. m. umrla 74-letna posestnica Sporn Ana. — V Trnovljah št. 26 je 8. t. m. umrla 70-letna posestnica Pilihi Marija. — V javni bolnici sta umrli 8. t. m. 61-letni delavec Klančnik Ivan iz Kokarja pri Gornjem gradu, 9. t. m. pa 73-letni sluga Barili Oton iz Frankopanske ulice št. 9.

* Borza dela v Celju išče po 1 pastirja, hlapca h konjem, oženjenega vinarja brez otrok, majarja, kovača, čevljarja, 2 mizarska, po 1 kamnoseškega, kovaškega, mesarskega vajenca, 15 kmetičih dekel, 6 služkinj, 3 gostilniške služkinje, 2 natakarici, 2 orožniške kuharici, 1 kmetko varuško, 1 šiviljo, 1 gostilniško kuharico, 1 kuharico, 1 hišnico, 1 kuharsko vajenka.

* Avtomobil treščil v telefonski drog. V nedeljo zvečer okoli 8. ure je na cesti pred Vojnikom treščil osební avto, last g. Pazarinca, trgovca v Mariboru, v telefonski drog ter ga prevrnil. Avto sam je precej poškodovan, dva potnika pa sta bila lažje ranjena. Nezgoda se je zgodila, ker je odpovedala zavora.

* Požar. V nedeljo popoldan ob 1. uri je izbruhnil požar pri posestniku Gračnerju v Medlogu. Vsi vnetja saj se je zažgala slamanata streha. Domači gasilci so požar hitro pogasili, tako da gasilec iz mesta in Gaberja ni bilo treba stopiti v akcijo.

* Zopet tatvine koles. Nekaj mesecev že ni bilo v Celju nobene tatvine kolesa, pretekli teden pa so se kolesarji vendar zopet spravili na delo. Iz veže poslopja ekspoziture OUZD v Vodnikovi ulici je bil delavcu Kovaču Karlu iz Pečovnika ukradeno kolo vredno 800 Din. V Miklošičevi ulici je bilo iz neke veže v soboto ukradeno kolo. Bržkone je obe tatvini izvršil eden in isti tat.

* Skandalozen prizor je nudila neka ženska v nedeljo zvečer, ki je z dveletnim otrokom v skrajno pijanem stanju hodila po mestu, češ, da ne more najti svojega stanovanja na Dečkovem trgu. V takih slučajih bi morala intervenirati policija ter vsaj otroka spraviti na varno.

Samomor neznanca v Grubarjevem kanalu

Včeraj popoldne je skočil v Grubarjev kanal neznan moški okoli 50 let star — Pred samomormom je oddal priporočeno poslovalno pismo na g. Kolenca v St. Rupertu na Dolenjskem Ljubljana, 10. avg.

Popoldne ob 14. je skočil v Grubarjev kanal nasproti vojašnice v Hradeckega vasi neznan moški. Mimoidoč so mu takoj priskočili na pomoč in ga potegnili na suho, a njihova pomoč je bila zastonj, ker je bil neznanec že mrtev. Truplo neznanca je dala policijska komisija: nadzornik Močnik in zdravnik dr. Avramovič po ogledu prepeljati v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Neznanec je okoli 50 let star, srednje postave, podolgovatega obraza, temnih, kratko pristriženih las, precej plešast, neobrit, oblečen v temnojavno obleko, črne čevlje, pisano srajco in spodnje hlače. Pri njem so našli le 4 Din gotovine, svinjski mehur za tobak, recepte od 10. t. m., po katerem je oddal na šentjakovski pošti priporočeno pismo za Otmarja Kolenca v St. Rupertu na Dolenjskem, in podobico s sliko pokojnega misijonarja Franca Pirca, umrlega leta 1929 v misijonšču v Groljah. Kdor bi vedel postrežiti glede neznanca s podatki, naj se zglozi na kriminalnem oddelku na policiji.

Jz drugih banovin

Mlada plesalka Natalija Milošević je dotrpela

Pred dnevi smo poročali o tragični življenjski usodi mlade, lepe in nadarjene plesalke Natalije Milošević, ki se je vrnila iz tujine na smrt bolna v Beograd. Iz Beograda poročajo, da je po večdnevni borbi s smrtjo v petek popoldne v velikih mukah izdihnila svojo mlado dušo.

Natalija je bila rojena 1. 1908. v Šabcu. Bila je iz ugledne rodbine. Takoj po prevratu se je posvetila plesni umetnosti. Angažirana je bila v beograjskem gledališču. Njena učiteljica je bila ga. Isačenko, ki je tudi zakrivila njeno prezgodnjo tragično smrt.

Ze pred petimi leti je mlada umetnica opazila, da z njenimi pljuči ni vse v redu. Hotela je k zdravniku, ga. Isačenko ji je pa rekla, da je to samo njena domišljija in da je zdrava. Pred meseci je morala stati na odru pri predstavi v Parizu nad eno uro. Tedaj se ji je prvič vili kri. Plesalka je vzdržala do kraja. Ko je prišla z odra, se ji je znova vili kri in od tega časa ni mogla več na oder. Začelo je zanj strašno trpljenje. Komaj se ji je posrečilo, da je dobila od Isačenke dovoljenje, da je odšla v Beograd, kjer je legla v posteljo in ni več vstala. Neka njena tovarišica, ki je bila z njo v plesni skupini ge. Isačenko, je pripovedovala o življenju mlade Natalije takole: Neverjetno je, kako je ga. Isačenko ravnala z nami. Stradale smo po cele dneve. Vesele smo bile, če smo dobile na dan čaj in kos trdega kruha. Ga. Isačenko je pa živel v izobilju in nosila denar, ki ga je z našim trudom zaslužila, v banko. Imele smo popoldansko in večerno predstavo. Po popoldanski predstavi pa se nismo smele preobleči in sleči kostume in izprati šminko, temveč smo morale počakati v garderobi do večerne predstave, samo da se nam ni bilo treba dvakrat lepotičiti, kajti ga. Isačenko je sama plačovala lepotila. Spati smo morale dostikrat v garderobi, da ni bilo treba ge. Isačenko plačevati stanovanja. Plače nismo nikoli dobile, pač pa se nam vedno kazali račune za kostume itd. V takih razmerah so iz-

rabljali velik talent mlade Natalije. To ji je podkopalo mlado življenje. Zadnja njena želja je bila, naj jo pokopljejo oblečeno kot nevesto.

Nenavaden zločin ljubosumnega blaznega

Iz Kumanova poročajo, da je pred dnevi zagonečno izginil z vasi Opaja sin uglednega Arnavta 23-letni Šefket Šabanović. Vsa vas in okolica je bila vznemirjena, ker mladeniča več dni ni bilo domov. Naposled je Šabanović prijavil oblastem, da je njegov sin izginil. Orožniki so uvedli obširno preiskavo in našli Šefketovo truplo v okolici Opaja. Na truplu ni bilo znakov, ki bi kazali, da je mladenič umrl nasilne smrti. Ko so truplo obducirali, so zdravnik ugotovili, da je zadela mladeniča kap. Zanimivo pa je, kako je bil mladenič ob življenje. Ljubil je neko vaško lepotico, v katero se je zaljubil tudi neki Isufović, napol blazen, ki pa ni bil nevaren. Dekle je zalezoval in Šefketu večkrat grozil, da ga bo umoril, če ne bo pustil dekle v miru. Niti dekle niti Šefket nista vzela malo teh groženj resno. Usodnega dne pa je blaznež srečal Šefketa samega v gozdu. Dobil je silen napad, vzel velik nož iz žepa in se navalil na tekmeča. Ko mu je nastavlil nož na grlo, da bi mu ga prerezal, je Šefketa od strahu zadela kap.

b Iz Zagreba so odšli francoski politehniki v Sisek. Zagreb je zelo lepo sprejel francoske politehnike, ki so prišli iz Varaždina v Zagreb v soboto. Vzbujači so s svojimi uniformami po mestu pozornost. Večerjali so v Maksimirju. Ogledali so si tehnično fakulteto, Jugoslovansko akademijo in galerijo slik. Svečan obred so jim priredili v Gradskem podrumu. Iz Zagreba so odpotovali v Sisek.

b Direktorja Evgena Eleka so izpustili. V nedeljo smo poročali o senzacionalni aretaciji direktorja Evgena Eleka v Novem Sadu. Pri zaslišanju je izjavil, da je imel pravico do vsega denarja, katerega si je prisvojil. V nedeljo so direktorja izpustili iz zaporov, da se bo zagovarjal na svobodi.

Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo!...

Veličastna Vilharjeva proslava ob zapadnih mejnikih

Odlični predstavniki med Vilharjevimi častilci

Zastopnik bana srezki poglavar iz Logatca g. Tekavčič, zastopniki vojske kap. Ilić, por. Čolić in podpor. Kostanič, ljubljanski župan dr. Puc, bivši minister Hribar, rektor dr. Šerko, zastopnik Sokola br. Luce Strauss in br. dr. Kandare i. t. d.

Debeli megla je pokrivala našo belo Ljubljano in vso njeno okolico, množice Ljubljančanov pa so se trumoma prerivale na glavnem kolodvoru, saj je megla dober znak lepega vremena. Vlaki so odhajali prenatrpani potnikov na vse božje strani. Tudi naš je počasi sopihal proti jugozapadu. V Borovnici se je prikazalo zlato solnce, da svečano prisostvuje prazniku malega ljudstva — tam kjer betonirani mejniki glodajo živo meso. Planina, samotna postaja — ostala si tako skromna, brez vsakega pozdrava, kakor da je tvoje pusto zidovje v resnici neprikladno za vsako dekoracijo. — Množice hite proti Planini z vseh strani logaškega sresa, prah drvečih avtomobilov jih zagrinja, tam na obzorju pa vira na ogromnem drugu modno-bela-rdeča zastava, ponosno in odločno.

Vilharjev dom — nasproti v belo kopreno zavita soha na visokem podstavku. Pisana množica — kmetsko ljudstvo, smehljajoči obrazi, ponosni in samozavestni, narahlo pobarvani s pigmentom zapadnega Slovence, Bledi kancljski obrazi, vmes rdeče sokolske srajce, junaška vojska, pestre narodne noše, resni gasilci, dostojanstvena duhovščina. Živ ornament našega ljudstva!

Svečanostno vzvalove akordi cerkniške godbe, množice se zganajo, povelja odjeknejo. Sokolska konjenica, godba, sokolski prapori, člani, članice in naraščaj, številni venci, gorenske in belokranjske narodne noše, prapori gasilev, gasilci, prapori P. Z., N. D. D., zastopniki oblasti in raznih korporacij, za njimi pa številni častilci velikega Notranjca. Povorka je formirana, v strumnem koraku se vije proti Dolenji planini v cerkev k svečanemu bogoslužju. Matičarji s svojimi mojstrskimi glasovi dvigajo praznično razpoloženje.

znovoli 1918 s praznikom svojega lastnega državnega rojstva.

Danes dokažemo svetu, da

Imeli smo ljudi — na gori hrast, — imeli smo ljudi — v poljani svet — to stran in on stran državne meje. Današnji naš slavljeneč Miroslav Vilhar je bil Notranjec, Slovenec in Jugoslovčan z vso svojo lepo in svetlo pesniško umetniško dušo. Bil je sin kršnega Krasa in Notranjec od glave do pete, saj se je rodil tu v Planini, šolal v Postojni, oženil v Senožečah.

Njegov mentor Fran Levstik — hišni učitelj njegovih otrok — čegar stoletnico praznujemo letos in smo jo tako sijajno počastili v Velikih Laščah pred par dnevi, je zapisal v svojem programu že 1867 naše narodno in državno edinstvo, kar nam tako lepo označi tudi naš Vilhar v svoji pesni »Na Kaluz, kjer pravi:

»Jaz tudi z rojaki
vzdihnem, trpim,
in želje goreče
sred Pivke topim.
Ker vslišane bile
še niso doslej,
pogreznj jih zemlja
pod zemljo naprej!«

Kako lepo in pesniško navdahnjeno lovi svojo Pivko v Unco in to zopet pod zemljo naprej v Ljubljano in to zopet

»Naprej do dežele,
kjer Sava bobni,
med brate, med sestre,
med naše ljudi!«

Naprej do kraljevskega Beograda in še naprej v Dunav in Črno morje, saj je zapel njegov sin, naš jugoslovanski glasbenik, v svoji budnici in narod po je s svojo srčno krvjo po-

Bože pravde — Lepa naša domovina — Naprej zastava Slave!

Slava našim pesnikom in prerokom! Slava Vilharju!

Pisatelj Matičič se je v imenu bojevnikov poklonil Vilharjevemu spominu. Amerikanski Slovenci pa so ga pozdravili po zastopnici g. Mariji Jančevi.

Predsednik je nato spustil zaveso in v vsej svoji veličini se je pokazalo mojstrsko delo Notranjca, kiparja Sajovca. Prezrljiv pogled je obrnjen tja, kjer so Vilharju skrunili njegovo mogočno besedo in ga zavlekli v zakolje; obenem pa je ta pogled odločen in neustrašen, saj nam pravi, da je tudi tam — naš dom.

Predsednik je prečital nato brzogovorni pozdrav Nj. Vel. kralju, kar je izzvalo viharno odobravanje in vzklikanje našemu vrhovnemu stražarju. Cerkniški godci pa so zaigrali Bože pravde.

vanje in vzklikanje našemu vrhovnemu stražarju. Cerkniški godci pa so zaigrali Bože pravde.

S sprennimi govori so položili vence: občina Planina, društvo Soča, Logaško pevsko društvo, J. U. U., sekcija Ljubljana, N. S. D., P. Z., Primorska mladina simbolizirajo vence iz bodočih neč z državnim traktom in napisom bratje-bratru, ves zavil v črtno, Pevsko društvo Planina in odbor za postavitve spomenika. »Morje adrijsko« je v grlih Matičarjev zaključilo odkritje.

V gostilni Pelicon se je nato vršil častni banket za povabljene goste, popoldan pa se je slavnost nadaljevala z veliko sokolsko veselico na vrtu g. Milavca. Popoldanski dež je sicer nekaj gostov odpravil domov, večina pa je ostala do poznega večera.

Smrtna nesreča pred Unionom v Ljubljani

Številni ponesrečenci — Huda avtomobilska nesreča

Ljubljana, 10. avgusta.

Dopoldne je povozil avto pred Unionom 71-letnega postrežnika Franca Matjašiča iz Hrenove ulice 16. Matjašič je zadobil tako hude notranje poškodbe, da jim je ob 13:45 podlegel.

31-letni delavec Jože Kosmač se je pri sestavljanju strešnega stola pri podjetniku Ravnharju v Linhartovi ulici vseknil s sekuro v levo nogo.

20-letni mizar Anton Tomšič iz Dravclj je padel na cesti Bled-Radovljica z motocikla in si pretrgal mečgane.

26-letni elekromonter Vladimir Kokotović iz Zagreba se je na igrišču Primorja sprl z ne-

katerimi »drukenj« in zadobil v pretepn poškodbe na glavi.

Na Kranjem se je sinoči prevrnil avto, lasti tvrdke »Slograd«, v katerem so se peljali iz Boh. Bistrice v Ljubljano člani Lukanove in Bleiweisove rodbine. K sreči so zadobili le polkovnik g. Bleiweis, Stana Lukanova in njena hčerka Vida lažje poškodbe, dočim so drugi ostali nepoškodovani. Nesreča se je zgodila, ker je šofiral mesto šoferja Marko Bleiweis. Avto se je popolnoma razbil in se je družba pripeljala v Ljubljano z dvema avtomobila. V bolnišnici so ponesrečence obvezali in jih poslali v domačo oskrbo.

Valovi Mure so ga pogoltnili

Mladega hlapca Jančita je prijel v reki krč in je utonil — Njegova trupla še niso našli

Hrastje Mota, 9. avgusta.

V četrtek proti večeru se je raznesla po prijazni vasi murskega polja Hrastje-Mota, tik zdravilišča Slatina Radenci pretresljiva vest, da je v Muri nekdo utonil. Kmalu se je razvedelo, da je bil to 22-letni Drvaričev hlapec Janči iz Hrastja.

Tega dne je bil silno vroč dan in se je šel, da se malo ohladi, kopat v Muro, kot je to že večkrat storil kdaj prej. Pri Divjakovem mlinu se je skupno z mlinarjem spustil v vodo, ki je tam precej deroča in takoj od brega vstran tudi precej globoka. Vendar se mu tokrat, dasi ni bil posebno dober plavec, ni nič hudega zgodilo in sta se z mlinarjem, ko sta prišla z vode, pri južni prav živahno razgovarjala. Zlasti je bil dobre volje Janči, ki se zdaleka ni slutil, da ga čaka še ta dan — smrt.

Po opravljeni južini se je, razpoložen kot je bil, ponovno zagnal v vodo in predno se je nje-

gov sokopalec prav zavedel in tovariša pogrešil, je bila že nesreča tu. Janče je namreč brez vsakega najmanjšega hrupa (brččas njegovih obupnih klicev radi šumeče reke ni nihče slišal) izginil v valovih Mure za vedno. Brččas ga je popadel krč. Mlinar je še dolgo po nesreči hodil obupno ob bregu, a je, ko je sprevidel, da je vse upanje zaman, odnesel obleko utopjenega fanta gospodarju Drvariču in mu povedal žalostno novico.

Svedo so ponesrečence začeli takoj iskati, a ga do danes, ko to poročamo, žal še niso našli. Mladenici, doma iz neke vasi v Prekmurju, je služil pri Drvariču dobri dve leti ter bil izredno marljiv, zato je nesrečni dogodek pri domačih in vsem, ki so ga poznali, vzbudil tem globlje sočutje.

Pripominjamo, da je to samo v letošnjem letu že 5. žrtev Mure ter priporočamo kopalcem zato čim več previdnosti.

Z naporom udušen gozdni požar v Mariji Reki

Trbovlje, 10. avgusta.

V soboto v opoldanskih urah je izbruhnil na dosedaj še nepojasnejen način v gozdu pri Križu, ki je last tv. Skrbec, požar, ki se je naglo širil. Prvi so prihiteli na mesto požara naši mladi gasilci od Sv. Katarine, ki so se neumorno prizadevali ves popoldne in pozno v noč, da bi gozdni požar omejili. Ker se jim to kljub dolgotrajnemu gašenju ni posrečilo, so zaprosili trboveljske tržke in rudniške gasilce, da jim pridejo na pomoč. Pozno v noč so oddelki obeh gasilskih društev z avtomobili odhiteli na kraj požara, katerega so kmalo nato omejili in proti eni po popolnoli popolnoma pogasili.

Spretnost in izurjenost naših gasilev se je pri tej priliki zopet izkazala, kajti znano je, da je potrebna pri gozdnih požarih posebna taktika napada ognja, ki so ga tudi takrat naši vrli gasilci uspešno izvršili.

Umetno zobovje v grlu — 100 kilogr. težka plošča na nogi — S sekuro v nogo namesto v hlood

Tri hude nesreče na Jesenicah

Jesenice, 9. avgusta.

V zadnjih dveh dneh—minulega tedna so se pripetile pri nas kar tri nesreče.

Najprej so pripeljali v tukašnjo bolnico bratovske skladnice tovarniškega delavca Janka, ki se mu je pri kihanju zarila kljuka umetne čeljusti v grlo. Tega ponesrečence so prepeljali v ljubljansko bolnico, da mu odstranijo predmet iz grla z operacijo. Pred dnevi smo poročali v »Jugoslovanu« o podobni nesreči, ko se je pri padcu s kolesa med vožnjo zarila delavcu Vidicu umetna čeljust v grlo.

V petek zvečer pa se je v tovarni ponesrečil delavec Košir Tomaž. Padla mu je na nogo 800 kg težka železna plošča in mu nogo precej ranila v gležnju. K sreči je padla plošča le nekaj centimetrov globoko in ni bil pritisk tako silen. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v bolnico na Javorniku, kjer so ugotovili, da ni zlomljena nobena kost. Rana ni težka, vendar bo bolnik moral ostati delj časa v postelji.

V soboto popoldne pa se je pripetila tretja nesreča. Triindvajsetletni Pogačnik Jože, doma iz Kroke, je bil zaposlen pri lesnem trgovcu gosp. Kunčiču Antonu z Blejske Dobrave. Tega dne je tesal les; pri tesanju pa mu je sekira spodrsnila in se je ostrino v precejšnjem zamahu zadela sebe mesto hlooda. Zadal si je večjo 10 cm dolgo rano pod kolenom na levi nogi. Rana je precej globoka in je ranjena nekoliko tudi kost v krčli. Prerezane žile mu je g. dr. Kogoj podvezal v tukašnjo bolnico, kamor so ponesrečence pripeljali, in zvečajočo rano zašil. Z večernim osebnim vlakom pa so ga prepeljali v ljubljansko bolnico.

Znižane cene mesu v radovljiškem srezu

Radovljica, 9. avgusta.

Glede na pocenitev živine so se na pritisk sreskega načelstva v Radovljici sporazumno s predstavniki mesarjev določile do nadaljnjega (do konca sežije) te-le cene mesu, ki se smatrajo za enkrat za primerne:

a) Govedina s kostmi: I. vrsta 15, II. vrsta 13, III. vrsta 10 Din kg; brez kosti: I. vrsta 20, II. vrsta 17, III. vrsta 14 Din kg.

b) Teleta s kostmi: I. vrsta 18, II. vrsta 16, III. vrsta 14 Din kg. Cena teletine brez kosti se bo naknadno določila.

c) Prašiči: I. kare 20 (za Bled 22), II. kare 18, III. kare 14 Din kg.

Pripominjamo, da je bilo znižanje cen mesu v našem okraju že nujno potrebno. Treba je, da se zaščitijo interesi kmeta — producenta in konsumenta. Pričakujemo, da se bodo cene mesu po sežiji še bolj znižale. Uvidevni mesarji so sami spoznali, da morajo radi pocenitve živine z cenami mesa navzdol. Tisti pa, ki tega ne uvidijo in ki ne bodo znižali cene mesu, bodo pač imeli opravka s sodiščem. Dolžnost občinskih in drugih organov je, da vsako tozadevno nepravilnost prijavijo.

Hud trk kolesarja in motociklista

Kamnik, 10. avgusta.

V nedeljo zvečer se je zgodila na cesti Kamnik—Stranje nesreča, ki le po sreči ni zahtevala človeških žrtev. Kolesar trgovski sotrduin Ivan Potočnik iz Kamnika se je peljal s kolesom iz Stranj domov. Ob istem času se je peljal iz Kamnika v Stanovico kovač Franc Lampelj iz Jarš pri Mostah z motornim kolesom. Na zadnjem sedežu se je peljala z njim Anica Jurjovec, natakara iz Kamnika.

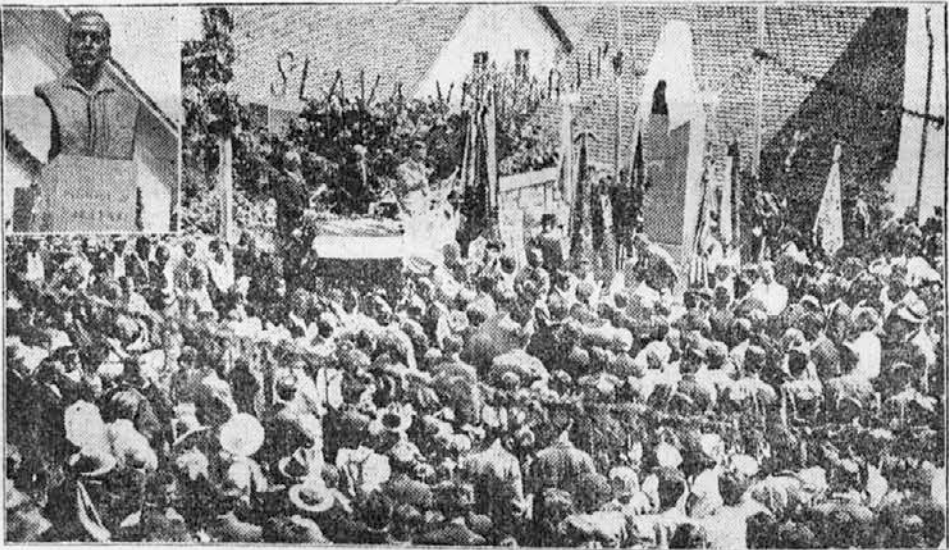
Na ovinku pri Urbančevem vrtu v bližini šole sta se znašla kolesar in motociklist nenadoma drug drug. Karambol je bil seveda neizogiben. Motocikel je podrl kolesarja na tla in ga pokopal pod sabo. Jurjovec je zletela daleč stran s sedeža in obležala na tleh na cesti v težki nezvesti.

Ljudje, ki so bili v bližini, so takoj prihiteli ponesrečence na pomoč. Nezgodba je nastala zaradi tega, ker je vozil Lampelj po sredi ceste mesto po desni strani. Pa tudi Potočnik je napačno vozil.

Potočnikove poškodbe so hujše. Močno je potolčen po glavi in po desni nogi. Baže ima pretrgano v glavi neko žilo. Pretresel si je tudi možgane. Tako tudi Jurjovec. Potočnika so takoj prepeljali v Kamnik, kjer mu je zdravnik dr. Elza Soss nudila prvo pomoč. Nato so ga odpeljali v ljubljansko bolnico. Kdo je kriv nesreče, še ni znano. Orožniki so uvedli preiskavo.

Poljčane

Velika ljudska tombola. Naše gasilno, eno najstarejših tukašnjih društev, ki bo skoro obhajalo 50-letnico obstoja, bo priredilo na praznik v soboto 15. avgusta veliko ljudsko tombolo in to v vseh vrtnih prostorih hotela Bauermann z začetkom ob 14. uri.

Pred odkritjem spomenika

Slavnostni govornik prof. dr. Puntar na govorniški tribuni. Za njim predsednik g. Blažon in nadučitelj g. Urbančič. V kotu Vilharjevo oprsje na spomeniku.

Zopet se zbirajo množice okrog klesanega današnjega slavljence. Obširen trg jedva prevzema vso maso ljudi, ki tiho in verno prisostvuje manifestaciji svojega velikega rojaka. Predsednik g. Blažon pozdravlja, tajnik šol. upr. g. Urbančič se zahvaljuje, imenoma posebno zastopniku g. bana sreskemu načelniku dr. Tekavčiču, zastopniku vojske kapetanu Iliću, ljubljanskemu županu dr. Pucu, ministru n. r. Ivanu Hribarju, rektorju univerze dr. Šerku, zastopniku sokolske župe br. Stravsu, zastopnikom Soče, N. S. Z., P. Z., Glasbeni Matiči, primorski mladini in drugim. Na tribuni se nahajajo poleg imenovanih: prosvetni inspektor v p. Wester, ravnatelj Mahkota, kompozitor Stanko Premere, cerkniški dekan, mnogostevilni župani in drugi odlični zastopniki.

Besedo povzame prof. dr. Puntar. Zalost, obenem pa odločnost izraža njegova beseda. Mejniki so tu in stražarji, vendar besede, ki jih čuti sree, ne smejo biti izgovorjene. Bog je, ki štoli še trdnje kot mejniki, tisti Bog, v katerega je veroval tudi Vilhar, on, ki nam je l. 1918 prinesel svobodo in ki bo skrbel tudi za našo bodočnost. Dve ideji slovenska in jugoslovanska sta iz nas ustvarjali — ljudstvo in narod. Trnjeva je bila pot Vilharja, trnjeva tudi pot našega naroda. Nimamo tisočletne kulture, ne dvatisočletne, ni tritisočletne. Naša kultura nima kanonov, pač pa našo narodno pesem, ki zadivlja vse narode. Mlada je ta kultura in v mladosti je njena sila. Stara kultura je zapisana smrti.

Matičarji so intonirali pod taktirko g. Juvanc Jenkovo »Moliteve«, logaški pevski zbor pa »V spomin Miroslavu Vilharju«. V imenu g. bana je spregovoril sreski načelnik g. dr. Tekavčič, nakar se je oglasil slavnostni govornik g. Lojze Urbančič.

Svobodni rojaki!

»Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo! Tako nam je zapovedal naš klicar, vodnik in prerok Miroslav Vilhar, ki je ugledal našo lepo domovino v tej bliži pred nami 6. septembra leta 1818.

Stoletnico njegovega rojstva smo torej pra-

pravil ter zapel: »Slovenec, Srb, Hrvat, za uvek brat i brat!«

Odkod? Dokod? Saj oče pove sivemu Krasu, da od morja do morja:

»Tebi krilo je zeleno
vgrabil tržni Benečan,
a sedaj si solnčnim žarkom
vihar si v oblast podan.

6. januarja 1929, ki je najsvetejši dan v naši povestnici, ker nam je v njo vklesal narodno in državno edinstvo. In ko gledamo po domovini okrog, ne vidimo več med seboj grdihi ljudi, ki bi sejali med nami sovraštvo mesto ljubezni, razdor mesto edinstva. Bratje Jugoslovani smo vsi!

V nadaljnjem govoru je govornik očrtal vse nacionalne in duhovne boje, vse trpljenje Vilharja — budnika narodne zavesti in tudi govorino vpostavitve njegovega spomenika. Svoj govor je zaključil:

Ob bregu Ljubljane šest tednov sem bil, miru ne, le voda sem tamkaj kalil.

Rekel sem tudi, da so naši slavljenci poznali sokolsko edinstvo. Vsi vemo, da je bil bojeviti Levstik podtajnik in telovadeec južnega Sokola že v tedanji dobi, a zložil je Sokolsko potnico Miroslav Vilhar in jo posvetil južnemu Sokolu 26. rožnika 1864, a to je načelnik Sokola poklonil ljubljanskim Slovcnkam.

Iz vsega Vilharjevega delovanja spoznamo, da se je udeleževal na vseh poljih narodne prosvete po Vrazovi smernici.

Iz naroda za narod!

»Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo!« in »Slovenec, Srb, Hrvat za uvek brat i brat!«

Od tam preko bo donela sem k nam Volaričeva: »Eno devoj le bom ljubil.« Kocjančičeva: »Soča voda je šumela...« in Hajdrihova: »Buči, buči morje Adrijsko« in mi vsklikamo v svojih dušah:

»Brodarjem pomoči nesimo
naš čilnic pogube otmimo
in ogromna solza ti bučiš iz planinskega raja
do rodnih krajev naših prvih blagovestnikov
sv. Cirila in Metoda naše narodne in državne
buduice

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje pri Ljubljani.

Zahtevajte vzorce in cenike brezplačno

Zborovanje agrarnih interesentov

V dvorani »Delavske zbornice« v Ljubljani se je zbralo v nedeljo 9. avgusta nad 300 delegatov novoustanovljenih pašniških in gozdnih združenj in zaupnikov »Zveze slovenskih agrarnih interesentov«. Zborovanja so se udeležili tudi bivši minister g. Ivan Pucelj, ravnatelj »Zveze slovenskih združenj« g. Fran Trček, bivši načelnik kmetijskega oddelka g. Ivo Sanein in drugi zastopniki raznih strokovnih organizacij.

Predsednik »Zveze slov. agrarnih interesentov« g. Ivan Stražišar je otvoril zborovanje s toplim pozdravom na vse navzoče imenoma pa je pozdravil zgoraj imenovane gg. V svojem govoru je pojasnil namen današnjega zborovanja in njegovo važnost.

Pred prehodom na devni red je predlagal tajnik »Zveze agrarnih interesentov« g. Milan Mravlje vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju ter pozdravne brzojavke ministrskemu predsedniku, poljedelskemu in gozdnemu ministru ter našemu banu g. dr. Drago Marušiću.

Prvi je povzel besedo bivši minister g. Ivan Pucelj, zahvaljujoč se za pozdrave in poudarjajoč historično važnost borbe našega malega kmeta za zemljo in gozdove. V imenu konzorcija »Kmetijska lista« pozdravlja zborovalce in jim zagotavlja vsestransko podporo v njihovi pravični borbi.

Podpredsednik »Zveze slov. agr. interesentov« g. Albin Prepeluh je nato prevzel vodstvo zborovanja in dejal v svojem govoru koliko dela in truda je vložila »Zveza« v vprašanje agrarne reforme. Z večletno borbo je dosegla tudi uspehov, čeprav se niso vse njene zahteve uresničile. Med široko plast slovenskega ljudstva je zanesla novo močno gibanje, katero sloni na njegovih živih interesih. Zasluga naše »Zveze« je, da se je raztegnila agrarna reforma tudi na gozdove. Gozdne površine ne bodo razdeljene posameznikom, temveč zadrugam in naša »Zveza slov. agr. interesentov« je organizirala okoli 200 pašniških in gozdnih združenj, ki zahtevajo te gozdove. To dejstvo znači ogromno važnost ne samo za naše narodno gospodarstvo, temveč predvsem tudi za bodoči socialni razvoj našega naroda, ki mora imeti svoj odmev tudi v vsem ostalem javnem življenju, predvsem tudi v političnem.

Po svetovni vojni se je pojavilo vprašanje agrarne reforme v vseh nasledstvenih državah. Za zgled naj nam služi Češka, kjer so naredili na stotisoče siromakov za posestnike. Leta 1919. se je tudi pri nas načelo vprašanje agrarne reforme. Tekom strankarskih režimov pa je agrarna reforma zaspala in izgledalo je, da bo popolnoma izgrana. Šele novo stanje in sedanji režim je pokrenil agrarno reformo z mrtve točke ter jo zaključil z zakonom o likvidaciji agrarne reforme, s katerim smo agrarni interesi lahko zadovoljni. Agrarni interesi so si ustanovili »Zvezo slov. agr. interesentov«, ki je pričela neizprosno borbo za popolno in pravično izvedbo agrarne reforme, v kateri naj se razdele tudi gozdovi. Inteligenca je bila na tem vprašanju desinteresirana, proti agrarni reformi, pa so ustanovili veleposestniki dve močni organizaciji. Pričela se je borba, katera je do danes še vse premalo pojasnjena in njeno važnost za razvoj našega socialnega gibanja bo treba v zgodovini pribiti.

Prihajali so reveži in siromaki k »Zvez« za pojasnila in pomoč in naša »Zveza«, posebno pa njen tajnik g. Mravlje je izvršila tekom zadnjih let ogromnega dela. To delo je tako veliko, da se ga bo moralo zapisati z zgodovino naših socialnih bojev.

Zahvaliti se moramo za sedanji zakon socialno čutečemu ministru dr. Stanku Šibeniku, ki pozna dobro vse krize in težave malega človeka na kmetih, iz katerih vrst je sam izšel in kjer sam prebiva kot kmet. Danes gre za to, ali se načela, ki so zakonjena, tudi izvedejo ali ne, in ali bomo dobili gozdove, ali ne. Pri g. banu se je zgrabilo šumarsko združenje, katero zahteva, da se pusti veleposestnikom 2000 ha gozdov. Predali so mu spomenico, v kateri zametujejo zadržno gospodarstvo, češ, da isto ne uspeva. Nič drugače ne morem to imenovati, kakor ugotoviti, da so s tem pokazali le svojo duševno siromašnost. (Burno pritrdjevanje in klicanje: tako je!) Združenje se sklicuje v svoji spomenici na češke »Narodni listy«. Združenje pa nič ne pove, da je to glasilo čeških velekapitalistov in da nima na češkem nobenega vpliva. Zakaj ni združenje vprašalo za mnenje o agrarni reformi češko agrarno stanko, ki vodi že 10 let češkoslov. republiko in katera je agrarno reformo izvedla. Če bi dobilo njen odgovor, bi se isti popolnoma drugače glasili.

Še eno vprašanje moramo rešiti, t. j. komu naj se prisodijo razlašeni gozdovi, občinam ali zadrugam. Naše stališče v tem pogledu je jasno in tudi določila dosedanjih zakonov glede pravic agrarnih interesentov v gozdnih govorih zato, da se gozdovi razlaste prvenstveno za agrarne interese, in to njihovim pašnim in gozdnim zadrugam.

Sedanja borba za agrarno reformo je šele prva etapa in se bo ista nadaljevala.

Zborovalci so govorniku navdušeno pritrdjevali. K drugi točki dnevnega reda je govoril dr. Janžek Novak. Tolmačil je zakon o likvidaciji agrarne reforme in njegove pravilnike. Najprej omenja način postopanja za izvedbo agrarne reforme glede obdelovalne zemlje, ki ostane v glavnem isti kot je bil dosedaj, potem pa razjasnjuje določbe glede razlastitve gozdov. Zakon razlasti naše gozdne površine preko 1000 ha. Vprašanje je, kako se bo to načelo v praksi izvedlo. Zakon je torej gozdove narodu že podelil. To načelo je globoko vkoreninjeno v srcih naroda in dolžnost nas vseh je, da sodelujemo pri tem vprašanju in razlastitve gozdov resnično tudi zahtevamo.

Kar se tiče cerkvenih veleposestev, moramo v smislu zakona ugotoviti, da pri nas takih veleposestev ni, kajti škofovska in samostanska veleposestva se ne morejo smatrati za cerkvena. Saj zakon sam tega ne dopušča, ker razlastuje veleposestva zagrebškega nadškofa in raznih pravoslavnihih samostanov in cerkva. Izigravanje teh zakonitih določil in volje zakonodavca ne bomo mogli nikakor dopustiti.

Tajnik »Zveze« g. Milan Mravlje je v svojem poročilu poudarjal važnost naše organizacije. Mi smo borbena organizacija. Današnjih 300 delegatov ima za seboj 30.000 družin, ki nestrno čakajo vesti in poročil iz Ljubljane. So to res samo mali kmetje in delavci, siromaki. Siromaštvo je za objokavati, toda organizirana siromaščina je pa velika sila. Kar se tiče dodelitve gozdov, ki tvorijo večino veleposestniške površine zahtevamo natančno izvedbo zakonitih določil. Občinam naj se dodeli toliko gozdov, kolikor jih potrebujejo za svoje potrebe (šole, kurjava za učiteljsko itd.), vse drugo pa se naj dodeli našim pašnim in gozdnim zadrugam. Gozdovi pa morajo priti v narodno last predvsem tudi iz narodnih in državnih interesov.

Za tem prečita sledeči resoluciji, ki so jih zborovalci soglasno in navdušeno sprejeli:

I.

V »Zvezi slovenskih agrarnih interesentov« s sedežem v Ljubljani, organizirani agrarni subjekti Dravske banovine, izjavljajo na svojem zboru v »Delavski zbornici« v Ljubljani dne 9. VIII. 1931:

Zavedamo se, da je zakon o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. VI. 1931 plod kompromisne zamisli, ki naj zadovolji oba prizadeta dela. Vendar smatramo ravnokar imenovani zakon kot delno naknadno popravilo tistih zamud in pogrškov, ki so jih v tem vprašanju zakrivil parlamentarni režimi, stavičajoč v ospredje vedno le interese fevdalnih veleposestev in inozemskih kapitalistov, pri tem zapostavljajoč vitalne interese domačega delovnega ljudstva, ki se preživlja pretežno s težkim poljedelskim ali pa gozdnim delom.

Slovenski agrarni interesi z zadovoljstvom vzemajo na znanje, da se je agrarna reforma raztegnila tudi na gozdove in tudi na pašnike in da se je olajšalo v današnjih težkih časih odplačilo prevzete zemlje. Ko to konstatirajo, pa se zavedajo, da mora biti ta zakon, ako naj delovnemu podeželskemu ljudstvu prinese trajne dobrine, izhodišče široko zasnovanega socialno političnega udejstvovanja na deželi, zlasti med kmeti delavskim prebivalstvom. Zato smatramo slej ko prej sedanji maksimum obdelovalne zemlje, ki se je ostavil veleposestnikom, za pretirano visok z ozirom na geografski in klimatski položaj alpske Slovenije. Tudi obžalujemo iskreno, da se je pustilo cerkvena veleposestva nedotaknjena, ker je s tem ostal v veljavi nepotreben ostanek starega fevdalnega režima, ki je de facto propadel definitivno z izidom zadnje vojne, pri tem pa na podlagi zakona ugotavljamo, da v Dravski banovini ni takih veleposestev.

Nasprotniki agrarne reforme so že na delu, da uničijo že naprej sadove, ki naj jih ta zakon prinese avtohtonemu kmetkemu in delavskemu stanu.

da ustavi vse sečnje v gozdovih, ki podpadajo določbi § 24 in 25 zakona z dne 26. VI. 1931, dokler se agrarni reformi zapadli gozdovi ne odda subjektom.

Tudi prosil zbor agrarnih subjektov iz vse Dravske banovine, kr. bansko upravo v Ljubljani, da se h komisijam, ki jih predvideva zakon, vsekakor pritegnejo le organizirani interesi iz posameznih okrajev in občin, to je interese, ki so organizirani v »Zvezi slovenskih agrarnih interesentov«, kjer pa obstoje pašne, gozdne in druge zadruge, pa načelniki teh združenj.

II.

Dne 9. VIII. 1931 v Ljubljani vršeci se zbor predsednikov in delegatov »Pašniških in gozdnih združenj«, nadalje zaupnikov »Zveze slovenskih agrarnih interesentov« ter delegatov ostalih strokovnih druženj, izjavlja, da je vzel z odobravanjem na znanje določbo § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme ter upa, da se bo likvidacija šumskih veleposestev, v kolikor presegajo 1000 ha površine, izvedla dosledno in socialno pravično v interesu domačega slovenskega malega poljedelca in delavca. Pri tem zbor sicer obžaluje, da se je za Dravsko banovino glede površinskega maksimuma gozdov napravila izjema in da se tudi za Dravsko banovino ni določil isti površinski maksimum za gozdove, kot za ostale prizadete banovine, zato pa na današnjem zboru zbrani agrarni interesi tembolj upravičeno upajo, da se bo tem temeljiteje izvedla agrarna reforma gozdov nad 1000 ha v korist večine prizadetega prebivalstva. Organizirani kmetje in kmeti delavci spoznavajo potrebo, da se z likvidacijo fevdalnih lastninskih odnosov in z agrarno reformo v naši domovini izvede nacionalizacija narodnega teritorija in obenem započne tudi veliko reformno delo za naše osiromašene podeželje, t. j. da ima tvoriti likvidacija nesodobnih agrarnih lastninskih odnosov, izhodišče za velikopotezno sodobno socialno politiko na vasi. Zato apeliramo, da se prijavljenim agrarnim subjektom posebno za to svrhu doslej ustanovljenim 160 zadrugam podeli gozdovi in pašniki upoštevajoč pa tudi prirastek gozdnih upravičencev v bodočih desetletjih.

Zbor poudarja z vso odločnostjo potrebo, da se odsvojeni gozdovi dodeli samo zadrugam, kjer so se te v to svrhu prijavile. Le organizacija agrarnih interesentov jamči za ceneno in

pravično upravo in zato, da bodo pritegnjeni k uživanju dodeljenega gozda samo res potrebni v smislu zakona. Občinam naj se gozdovi dodeli za občinske potrebe in dajatve v lesu, za občinarje interese pa le tam, kjer se niso mogli pravočasno organizirati v zadruge in vložiti prošnje.

Bodoče socialno politično delo in udejstvovanje na vasi more biti uspešno in koristno le tedaj, ako bo sponelo na sodelovanju organiziranega ljudstva. Zadruga organizacija prizadeletih agrarnih interesentov more biti edini uspešni organ takega sodelovanja.

ter dodeli v Dravski banovini od veleposestev v smislu § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. VI. 1931 odsvojene gozdove in pašnike tistim agrarnim interesentom, ki so v smislu določb cit. zakona organizirani v »Pašniških in gozdnih« ali pa podobnih zadrugah.

Po sprejetih resolucijah je bila ustanovljena centrala pašniških in gozdnih združenj v Ljubljani. Pravila je tolmačil g. ravnatelj Fran Trček. Za predsednika centralne zadruge je bil izvoljen geometer g. Milan Mravlje.

Gospodarske vesti

× **Jugoslovansko-nizozemska trgovska zbornica v Rotterdamu** bo v zvezi z Zavodom za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu priredila propagandno razstavo na velesejmu v Utrechtu v dnevi od 8. do 17. septembra. Ob tej priliki se bo tudi grafično prikazoval položaj in razvoj naše industrije. Ravno tako bodo na razstavi slike, albumi in prospekti, tičeči se gospodarskega razvoja v Jugoslaviji. Tvrdke, ki bi imele interes na tem, da se njihovi albumi, prospekti itd. razstavijo, naj se obrnejo na Zbornico za TOI v Ljubljani.

× **Prva razstava volne in prediva** v okvirju zagrebške velesejme. Za časa zagrebške velesejme, ki se bo vršil v času od 29. avgusta do 7. septembra bo zastopan poseben oddelek volne in prediva, na katerem bodo zastopane vse pasme naših ovc, razne vrste volne v hišni, obrtniški in tovarniški predelavi. Analogno temu bodo tudi razni sortimenti prediva. Za časa razstave se bo vršil tudi kongres vseh interesentov tako teoretičkov, kakor praktikov. — Vsi oni, ki se za stvar zanimajo, naj se javijo upravi Zagrebške velesejme.

× **Menjava državne pšenice za moko** se bo vršila potom licitacije dne 22. avgusta t. l. pri provizantskem oddelku ekonomskega oddelka Ministrstva vojske in mornarice v Beogradu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

× **Madjarska vlada demantira vesti** v vprašanju posojila. Times so poročale, da je Banka za mednarodna plačila v Baselu odklonila Madjarski kredit 7 milijonov dolarjev. Guverner madjarske Narodne banke je to vest v imenu Banke za mednarodna plačila zanikal.

Dobave

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 200 m armiranega telefonskega kabela, 45 komadov ščitnih omaric in 200 kub. metrov kisika. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 17. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 200 kg firneža, 120 kg barv in 50 komadov čopičev; do 19. avgusta t. l. pa glede dobave 1000 kg kave.

Direkcija državne železarnice Vreš sprejema do 19. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 500 kv. metrov trstike.

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 20. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg bencina, 150 m gradla za zastore, pisarniških potrebščin (papir, kuverte, peresa, črnilo, risalni žebeljčki itd.), 40.000 kg ovsu, 50 kom. dvojnih porcelanastih izolatorjev, 60 kg jermen, 1000 kg vijakov, 300 kg petroleja in 175 komadov cevi. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Borzna poročila

dne 10. avgusta 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 10. avgusta. Amsterdam 2273-24 do 2280-08, Bruselj 786-788-36, Curih 1100-85 do 1104-15, Dunaj 792-60-795, London 273-94 do 274-76, Newyork 5633-01-5650-01, Pariz 221-10-221-76, Praga 167-21-167-71, Trst 295-18-296-08.

Zagreb, 10. avgusta. Amsterdam 2273-24 do 2280-08, Dunaj 792-60-795, Bruselj 786-788-36, London 273-94-274-76, Milan 295-18-296-08, Newyork kabel 5644-01-5661-01, ček 5633-01 do 5650-01, Pariz 221-10-221-70, Praga 167-21 do 167-71, Curih 1100-85-1104-15.

Beograd, 10. avgusta. Amsterdam 2273-24 do 2280-08, Bruselj 786-788-36, Dunaj 792-60 do 795-70, London 273-94-294-76, Milan 295-18 do 296-08, Newyork 5633-01-5650-01, Pariz 221-10 do 221-76, Praga 167-21-167-71, Curih 1100-85 do 1104-15.

Dunaj, 10. avgusta. Amsterdam 287-25, Beograd 12-59, Bruselj 99-15, Bukarešta 4-2175, London 34-555, Madrid 60-50, Milan 37-235, Newyork 711-20, Pariz 28-04, Praga 21-0778, Sofija 5-1490, Stockholm 190-25, Kopenhagen 190-12, Varšava 79-58, Curih 138-90.

Curih, 10. avgusta. Beograd 9-08, Pariz 20-08, London 24-8850, Newyork 512-50, Bruselj 71-35, Milan 26-80, Madrid 43-90, Amsterdam 206-55, Dunaj 72-02, Oslo 136-95, Kopenhagen 136-9250,

Sofija 3-7175, Praga 15-18, Varšava 57-35, Budimpešta 90-0250, Stockholm 137.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 10. avgusta. Državni papirji: 7% inv. pos. 76-78, vojna škoda ar. 336-337 (333, 334, 337), kasa 336-337 (337), avgust, sept. 339-340 (337, 340), dec. 349-350 (344, 346, 49), 4% agr. obv. 47 bl., 7% Bler. 71-71-25 (71, 72), 8% Bler. 81-82 (82), 7% pos. hip. banke —, Begluške 57-57-50 (57). Banke: Hrvatska 50-60, Prašedion 957-50-965, Union 150-155, Jugo 67-68, Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 68 d., Srbska 190-192, Industrije: Sečerana Osijek 216-225, Trboveljska 220 do 235, Slavonija 200 d., Vevče —, Nar. šum. 25 d., Guttm. 115-125, Danica 65-70, Drava 220-225, Brod v. 65 bl., Dubrovačka 300 do 330, Oceanija 190 d.

Zitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca za koruzo neenakomerna, brez prometa.

Novi Sad, 10. avgusta. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 8 vagonov, ječmen 6 vagonov, koruza 8 vagonov, moka 2 vagona, otrobi 5 vagonov, fižol 1 in pol vagona. Tendencia neizpremenjena.

Budimpešta, 10. avgusta. Tendencia trdna. — Promet srednji. Pšenica: dec. 13-75, 14-15, 13-70 (13-70-13-72), marec 15-30, 25, 08, 40 (15-34 do 15-35), RZ: dec. 12-12 (1198-12), marec 13-50, 75, 65 (13-50-13-60). Koruza: marec 14 do 14-60 (14-66-14-70).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendencia neizpremenjena mlačna, promet 1 vagon remelnjov.

Šah

Šahovski turnir v Banji Luki

Prvi uspeh g. Gabrovskega iz Ljubljane. V soboto je bil v Banji Luki v dvorani Hrvatskega doma svečano otvorjen 7. državni šahovski turnir. Predsednik šahovskega društva »Balkan« inž. Milošević je gostom v pozdravnem govoru želel mnogo uspeha in prijetno bivanje v Banji Luki. Nato se je začelo 1. kolo turnirja. Igralec Tot iz Beograda je na splošno začudenje premagal Avramova iz Križevca, ki je favorit turnirja. Rajner iz Banje Luke je remiziral s Prebegom iz Sušaka, Trifunović iz Sibenika je premagal Pavelića iz Banje Luke, Weiss iz Zagreba je premagal Kuležinskega iz Sombora, Končić iz Maribora je premagal Kulduškova iz Siska, Salzberger iz Zagreba je premagal dr. Ilića iz Novega Sada, Kulžinski iz Novega Sada je premagal Gremčarskega iz Zagreba, Gabrovšek iz Ljubljane je premagal Bošana iz Velike Kikinde, kar je vse presenetilo, Dizdinski iz Banje Luke je pa premagal Avrovića iz Zagreba.

Izjava

1794

Podpisana izjavljava, da nisva plačnika za dolgove, kdorkoli bi jih delal na najin račun.

K. F. Jamnikar

Moste pri Ljubljani, Predovičeva 7.

»Autobus«

Ljubljana VII

Zg. Šiška 50

kakovost domačega izdelka uspešno tekmuje s tujim blagom. Strojna delavnica vseh vrst karoserij 1075

Bukova drva
trboveljski premog
pri tt.
„KURIVO“
LJUBLJANA
Dunajska cesta 33
(na Balkanu)
Telefon št. 34 84

V Novivasi pri Št. Jurju ob juž. žel. so za takoj oddati razna

stanovanja

tudi v novi enonadstropni trgovski hiši s 3 sobami in verando. Dobra voda v kuhinji. — Informacije: Šmid Matija, trgovec. 1796

Stanovanje

komfortno, obstoječe iz 3 sob, sobe za služkinjo, predsoba, kuhinje, kopalnice in ostalih pritliklin se takoj odda v palači. Vzajemne posojilnice na Miklošičevi cesti. Pojasnila daje ravnateljstvo med uradnimi urami. 1769

Nogavice, roka-vice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri **KARL PRELOG** Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg.

Stavbne

nasvete daje tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg 25-l. 507

Kolesa 1422 po Din 1500.—

»CENTRA« Ljubljana Masarykova cesta

Zaupnike — informatorje

iz vseh tudi najmanjših krajev iščemo proli dobremu honorarju. Prednost imajo predvsem o krajevnih priklakah dobro informirani javni nameščenci. Takojšnje ponudbe z navedbo možnega delokroga na oglasni oddelk lista pod »Hitro in verodostojno«. 1776

Sokolstvo

Sokolski nastop na Jesenicah

V nedeljo je priredilo jeseniško sokolsko društvo svoj letni javni telovadni nastop na lastnem letnem telovadišču. Že zgodaj zjutraj je bilo vse v domu in na telovadišču. Dopoldan se je vršila skušnja za popoldanski nastop vseh oddelkov.

S popoldanskimi vlaki so prispele deputacije bratskih društev gorenjske sokolske župe Kranj.

Ob pol 16. uri se je pričel nastop. Otvorila ga je moška in ženska deca z igrani, ki so prisotnim zelo ugajale in vzbudile mnogo smeha. Z njimi so nastopili člani v lahki atletiki, nakar so članice proste vaje izvajale zelo dobro; pri orodni telovadbi so nastopili vsi oddelki. Posebej je treba omeniti skoke s krogov župnega prvaka br. Janka Pristava, ki je jel buren aplavz. O nastopu ženskega naraščanja, je nastopila vzorna vrsta na drogu z župnim prvakom br. Jankom Pristavom. Vzorna vrsta je izvajala krasne vaje in po vsej pravici zasluži to ime. Telovadbo so zaključile proste vaje članov, nakar so se zbrali vsi oddelki na telovadišču, kjer je nagovoril društveni starosta br. dr. Maks Obersnel, ki je najprej pozdravil Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in staršino SKJ Nj. Vis. prestolonaslednika ter pozval članstvo k vztrajnemu delu. Zdravo.

Radio

Ljubljana, torek, 11. avg.: 12.15 Eksotična, kmečka godba. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 dr. Bajec: Slovensko pravorečje. 20.00 Jože Premrov: V spomin na zadnje umeščenje koroškega vojvode. 20.30 Prenos iz Zagreba. 22.00 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, 12. avgusta. 12.15 Jugoslovanska glasba, violina solo. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Literarna ura. 20.00 Orgeljski koncert fr. Kanizija Frielja. 21.00 Salonski kvintet. 22.00 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, torek, 10. avgusta: 11.35 Plošče. 12.45 Koncert radio orkestra. 13.30 Novice. 19.00 Koncert. 19.30 Orkestralni koncert. 20.00 Vokalni koncert. 20.30 Zagreb. 22.30 Novice. 22.50 Koncert radio orkestra.

Beograd, sreda, 12. avgusta. 11.35 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 19.00 Narodni napravi. 19.30 Vokalni koncert. 20.20 Predavanje. 20.30 Komedija. 21.00 Odlomki iz »Koštanec«. 22.00 Novice.

Zagreb, torek, 10. avgusta: 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Violinski koncert. 21.30 Operne arije in dvopevi. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Ples, glasba.

Zagreb, sreda, 12. avgusta. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Radio orkester. 22.30 Novice in vreme. 22.10 Po tujih postajah. 12.00 Plošče. 12.45 Orgle. 13.30 Lahka glasba. 15.30 Simfonični orkester. 18.00 Plesna glasba. 18.40 Popoldanski koncert. 19.30 Pester spored. 21.00 Orkestralni koncert. 22.15 Kvintet. 23.00 Plesna glasba.

Praga, torek, 10. avgusta: 12.30 Bratislava. 14.00 Plošče. 14.30 Orkestralni koncert. 17.00 Plošče. 19.00 Prenos iz katedrale. 19.25 Italijanske pesmi in arije. 19.55 Brno. 21.00 Orkestralni koncert. 22.15 Plošče.

Praga, sreda, 12. avgusta. 12.30 Moravska Ostrava. 14.30 Bratislava. 19.00 Vokalni koncert. 19.25 Drama. 20.35 Koncert. 21.00 Violina in orgle. 21.30 Koncert.

Nove hiše in vile v Ljubljani

V Podjurski ulici, ki spaja Dermotovo in Holimirovo ulico, bo imel svojo streho krojač J. Rozman. Stanovanja bodo v visokem pritličju in prvem nadstropju. Dobro bodo porabni tudi kletni prostori, ker stoji hiša na suhih gramoznih tleh. Stanovanja bodo kmalu porabna. Zidanje izvršuje zidarji mojster Franc Zagar oz. stavniki Ivan Ogrin.

Kar so regulirali Gradaščevo, je svet ob njej bolj suh in pripravljen za zidanje. Ljudje pridno zidajo hiše zlasti med Gradaščico in Gerbičevu ulico. Če mesec dni ali kaj se preseli tiskar-niški uslužbenec Franc Sparovec pod svoj krov, v katerem bodo svetla, suha stanovanja in visokem pritličju in prvem nadstropju. Prihodnji mesec se stranke vselijo. Zidarska dela dovršuje zidarji mojster Janez Kozamernik iz Stranske vasi pri Dobrovi.

V bližini Mencingerjeve ulice, ki gre od Kopališče ulice ob desnem bregu Gradaščice do viške meje, si je v Soški ulici postavil visokoprtilično domovanje pismonoša Kolman. Pod njegovo streho sta dve stanovanji s parketnim podom. Visokoprtilično stanovanje je namenil sebi in se je tle dni že vselil.

Ne daleč od Kolmana je sezidana in pokrita visokoprtilična, enonadstropna hiša mizarja Ivana Mrzlikarja. Za parcelo je dal 46.000 Din. Svetla, solčna stanovanja bodo gotova čez dober mesec. Zidajo ometavajo stene. Zidanje vodi zidarska mojstra Franc Stanovnik in Peter Nartnik, oba iz Vnanjih gor.

Tesarju Ivanu Mrzlikarju zida Prva slov. zidarska zadruga visokoprtilično domačijo, ki bo do jeseni gotova. V hiši bosta dve stanovanji.

V Soški ulici si gradi dvojno stanovanjsko hišo stražnika Ivan Pucihar in Ivan Smolnikar. Zidajo in v delu visoko pritličje. Lepa svetla stanovanja bodo v visokem pritličju in pod streho. Spričo lepih solčnih dni je šlo do slej delo uspešno, od rok, tako da bosta oba gospodarja že v oktobru pod svojo streho.

Tam blizu ima sezidano in pokrito visokoprtilično hišo delavec Alojz Špelič. Vzdavajo okenske okvire in podboje, nakar prično ometavati stene.

Jože Weiss, ki je v službi pri Prvi slovenski zidarski zadrugi, si je tudi tukaj postavil svoje domovanje in že stanuje pod svojo streho.

Železničar Franc Sojer bo tudi imel svoj

dom v Soški ulici. Temeljno zidovje je dobro izolirano, da bodo tudi nizkopritlični prostori lahko porabni za stanovanje. Sicer pa bo stanovanje v visokem pritličju in pa pod streho. Poslopje je povečem sezidano in pokrito. Zidajo se vzdavajo podboji in okenski okviri ter ometavajo stene. Do jeseni bodo vsa dela končana in stanovanja porabna. Zidanje vodi stavniki Emil Tomažič.

Nekoliko stran od Gerbičeve ulice, pa bliže mesta je postavljena in pokrita lesena hiša ge. Sušteršič. vdove po izvoščku.

Kakor vidimo, rastejo ob desnem bregu regulirane Gradaščice prilazne hiše in hišice kakor gobe po dežju. Gerbičeva ulica se podaljša na Vič, tako da bo prišla zadaj za Martinom na Tržaško cesto. Ob tej ulici se bo še veliko zidalo. Ravni travniki se razprostirajo na obe strani. Veleposestnik Kavšek je parceliral obsežen kos sveta zadaj za Vrtačnikom, po domače Martinom. Tu je prostora za pdeset hiš, ki bodo prej ali slej pognale iz tal. Poleg tega so pa še drugi travniki, ki bodo parcelirani v stavbišča. Ne le proti severu in vzhodu, temveč tudi proti jugozapadu se bo širilo naše mesto. Cestna železnica bo vsekakor tudi pospeševala stavbno gibanje v to stran mesta, saj se je ž njo vsa okolica približala mestu.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

I. No. 7902/1.

2024

Razpis.

Na podstavi § 31. zakona o banski upravi, ter določil pravilnika o službenih razmerjih, ustanavljanju mest in prejemkov banovinskih uslužbencev Dravske banovine, se razpisujejo za banovinsko kmetijsko gospodinjstvo šolo v St. Jurju ob juž. žel. tri službe učiteljice, in sicer služba voditeljice omenjene šole, služba učiteljice kuhanja, ter služba učiteljice šivanja.

Prosilke za te službe morajo izpolnjevati splošne pogoje za sprejem v državno, odnosno banovinsko službo, ki jih določa § 3. zakona o uradnikih, ter imeti posebno strokovno kvalifikacijo za navedene službe.

Lasno pisane in s kolkom za 5—dinarjev kolkovane prošnje, opremljene s predpisanimi in pravilno kolkovanimi prilogami, je vložiti najkasneje do 18. avgusta 1931. pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 8. avgusta 1931.

*

V. No. 4246/14.

2014—3—1

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem gradnje IV. grupe obmejnih carinskih objektov na teritoriji Dravske banovine II. javno pismonošno ponudbeno licitacijo na dan 25. avgusta 1931 ob enajstih dop. v sobi št. 17 tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami v sobi št. 27.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša 1 milijon 729.879-11 dinarjev.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih Novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.
v Ljubljani, dne 7. avgusta 1931.

*

Ad V. No. 2954/20.

2013—3—1

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za zgradbo železobetonskega mostu preko Krke na Krki II. javno pismonošno ponudbeno licitacijo na dan 26. avgusta 1931. ob enajstih dop. v sobi št. 17 tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami pri tehničnem oddelku kr. banske uprave.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša 279.489-51 dinarjev.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih Novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.
v Ljubljani, dne 6. avgusta 1931.

*

VI. No. 18.478/1.

2018

Izpremembe v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Lebing Fran, sekundarni zdravnik v Novem mestu, je vpisan v imenik zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 31. julija 1931.

Ob ulici Ljudevika Posavskega je pognalo iz tal betonsko temeljno zidovje za visokoprtilično, enonadstropno hišo Janeza in Marije Snoj. Stanovanja bodo v visokem pritličju, prvem nadstropju in pod streho. Vsa dela se bodo morala tako pospešiti, da bodo stanovanja do oktobra porabna. Zida zidarji mojster Franc Zagar iz Spodnjih Gamelnj oziroma stavniki Iv. Ogrin.

V isti ulici, pa nekoliko dalje od Herbersteinove ulice je v grobem sezidana in do malega pokrita visokoprtilična, enonadstropna Tomšičeva hiša. Vzdavajo se okenski okviri in podboji v prvem nadstropju ter ometavajo stene. V starih ali petih tednih bodo vsa dela dokončana.

V bližini zida Vzajemna zavarovalnica 16 enonadstropnih hiš ob Vodovodni, Herbersteinovi in Zolgerjevi ulici. Hiše so sezidane in po večini že tudi pokrite. Stavbe bodo v zmišlu zazidanega načrta za ta del Ljubljane v strnjem sistemu in bodo imele ljubke vrlove proti južni strani. Z delom se tako speši, da bodo hiše kar se da hitro gotove in prirejene za stanovanja.

Razširjajte Jugoslovana!

Natečaj.

2029—3—1

Na osnovi rešenja gospoda bana Zetske banovine, III. št. 16.609 z dne 30. julija 1931. l. se razpisuje natečaj za naslednja mesta banovinskih kmetijskih uradnikov in to:

1. enega upravnika posestva v Kruševcu pri Podgorici;
2. enega upravnika živinsko-mlekarske stanice v Sienici;
3. enega upravnika živinske stanice v Gacku;
4. enega upravnika kmetijske stanice v Peči;
5. enega upravnika vinogradniškega in sadjarskega sadišča v Danilovom Gradu;
6. štirih sreskih kmetijskih referentov v kočanskem, bilečkim, šavniškim in kosovsko-mitroviškem srezu.

Za upravnike ustanov se zahteva fakultetska ali njej enaka izobrazba z najmanj petimi leti službe v kmetijski stroki, kakor tudi srednje kmetijsko šolo z najmanj desetimi leti službe v kmetijski stroki.

Za sreske kmetijske referente se zahteva kvalifikacija po § 7. zakona o napredovanju kmetijstva.

Izbrani uradniki bodo imeli plačo in pravico na pokojnino po pragmatiki za uslužbence Zetske banovine v zvezi z zakonom o civilnih uradnikih.

Predpisano kolekovano prošnjo, z vsemi dokumenti po zakonu o civilnih uradnikih, je treba poslati najpozneje do 1. septembra 1. septembra 1931 l. Kasneje vložene prošnje, kakor tudi prošnje brez dokumentov, se ne bodo upoštevale.

Iz pisarne kraljevske-banske uprave Zetske banovine. — Poljoprivredno odeljenje III. št. 16.608, z dne 30. julija 1931 l.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

C 8/831—3

2026

Oklic.

Tožeča stranka Marković Ivana, posestnica v Rodnah št. 5, je vložila proti toženi stranki Kozlevčar Jožetu, posestniku iz Roden št. 24, radi 2650 Din s prip. k opr. št. C 8/31—1. tožbo.

Narok za usno razpravo se je določil na 4. septembra 1931. ob desetih dop. pred tem sodiščem v sobi št. 10 razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se postavlja g. Bukovec Ivan, posestnik in gostilničar v Trebnjem št. 37 za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Kr. okrajno sodišče v Trebnjem, odd. II., 5. avgusta 1931.

*

E 442/31—6.

2019

Dražbeni oklic

Dne 1. septembra 1931 dopoldne ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 20 dražba nepremičnin; zemljiška knjiga k. o. Dolnja Lendava, vl. št. 1247. Cenilna vrednost: Din 20.000.—. Najmanjši ponudek: Din 13.332.—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Dol. Lendavi,
dne 30. julija 1931.

E 529/31—8.

2021

Dražbeni oklic.

Dne 1. septembra 1931 dopoldne ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 20 dražba nepremičnin; zemljiška knjiga k. o. Bistrica, vl. št. 326. Cenilna vrednost: Din 25.900.—. Vrednost pritlikline: Din 195.—; najmanjši ponudek: Din 17.268.—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Dol. Lendavi,
dne 24. julija 1931.

*

E 842/30—26.

2020

Dražbeni oklic.

Dne 10. septembra 1931 dopoldne ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 20 dražba nepremičnin; zemljiška knjiga k. o. Dolgavas, vl. št. 375, 367, 273, 366, 318, 815 in 816. Cenilna vrednost: Din 15.335. Najmanjši ponudek: Din 10.225.—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Dol. Lendavi,
dne 30. julija 1931.

*

C 70- C 75—78/31.

2022

Dostavek.

K tusodnemu oklicu z dne 5. avgusta 1931., C 70/31, C 75—78/31 se dostavlja: da je tožena stranka Zabukovec Viljem, mizar v Ložu sedaj neznanega bivališča.

Okrajno sodišče v Ložu,
dne 8. avgusta 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

No. 8124/3—31.

2027

Prepoved.

Okrajno sodišče v Ptujju je s pravomočno razsodbo Ksp. V. 111/31 z dne 12. junija 1931., prepovedalo zahajati v krme za dobo enega leta:

1. Pernek Antonu, roj. 1910., hlapcu v Trnovski vasi;
2. Potrč Jožetu, roj. 1910., posest. sinu v Trnovski vasi;
3. Potrč Ignacu, roj. 1912., posest. sinu v Trnovski vasi;
4. Friedl Jakobu, roj. 1908., hlapcu v Trnovski vasi;
5. Vindiš Francu, roj. 1910., hlapcu v Bišu.

Ignacu Potrču, Jakobu Friedlu in Francu Vindišu začne doba prepovedi dne 21. julija 1931. in konča 20. julija 1932; Antonu Pernek ob 16. avgusta 1931 do 15. avgusta 1932., in Jožetu Potrču pa od 23. avgusta 1931. do 22. avgusta 1932.

Načelstvo sreza ptujskega Ptuj,
6. avgusta 1931.

*

Štev. 895.

2023

Razpis.

Občina trg Kozje razpisuje oddajo mizarskih del

za prezidano, dozidano in nadzidano občinsko hišo v Kozjem.

Vsi potrebni pripomočki, kot proračun, in načrti, se dbe za Din 60.— od 15. avgusta 1931. dalje med uradnimi urami pri podpisnem občinskemu uradu.

Zapečateni in v smislu razpisa opremljene oferte je treba vložiti do 31. avgusta 1931. do 12. ure dop. pri občini.

Županstvo ni vezano sprejeti najcenejše ponudbe, in tudi ne obrazložiti dražiteljem izbero enega ali drugega.

Vsak ponudnik mora položiti pri občinski blagajni do zgoraj navedenega roka kavcijo 5% ponujene vsote, bodisi v gotovini ali v vrednostnih papirjih, odnosno v garancijskem pismu prvovrstne banke.

Županstvo trga Kozje,
dne 8. avgusta 1931.

Razne objave

2058

Objava.

Podpisana Blažej Ana, otroška vrtnarica na Prevaljah, sem izgubila dekret prosvetnega ministrstva o stalni namestitvi v učiteljski službi O. N. broj 65.442 z dne 8. novembra 1928 in ga tem potom proglašam za neveljavnega.

Prevalje, dne 19. julija 1931.

Blažej Ana, s. r.,

P. Ripson:

34

Marsove skrivnosti

(Roman.)

Najprej je dospel do skupine otrok, ki so se igrali z gosko. Bili so tako debeli, da so izgledali kakor kroglice. Imeli so vsi modre oči in zabuhle obraze, a drugače so bili popolnoma podobni zemeljskim ljudem. Začudeno so gledali Roberta, ki se je ustavil poleg njih, a niso bežali, nasprotno smehljali so se mu dobrodušno in najbolj predrzni med njimi ga je potegnili za hlače.

Robert je stopil naprej in se približal prvimi kočam. Prebivalci so ga že bili opazili in naenkrat jih je bilo vse polno okoli njega. Robert je takoj opazil, da niso nevarni in hudobni, temveč sami dobrodušni otroci, ki so na precej nizki kulturni stopnji. Oblečeni so bili v različno barvane, fantastične obleke, ki so bile okrašene z živo barvanim gosjim perjem. Na glavi so imeli koničaste, zelo visoke klobuke v obliki stožca in na vrhu dolgo pero, tako da se je Robertu zdelo, da je prišel na maškerado. Čebljali so vse vprek v jeziku, ki ga seveda Robert ni razumel in ki je, kot je takoj spoznal, imel skoraj same samoglasnike in le malo soglasnikov. Pred Roberta je slednjič stopil starec, majhen kot otrok, a z dolgo belo brado. Imel je škrlasto rdeč klobuk z belim peresom. Govoril mu je par minut nekaj in vsi prisotni so ga spoštljivo poslušali. Robert je takoj spoznal, da je

pozdrav starešine, in ko je končal, mu je odgovoril enako z zahvalnim govorom, seveda v ameriščini, ki je tu nihče ni razumel, a je le imela velik vpliv na poslušalce, kajti ko je končal, so mu vsi navdušeno klicali.

Nato so ga vedli sredi vasi na prostran trg, kjer so stale mize in klopi. Tu je moral sedeti in prinesli so mu jesti, ali samo nekuhano hrano. Oj ti reveži, si je mislil Robert, ne poznajo ognja. No, jaz jih bom že naučil najfinejše zemeljske kuhinje in še tisoč drugih, važnejših stvari. Bil je silno srečen, kajti kaj takega ni bil pričakoval. Sklenil je, da to ljudstvo civilizira in s pomočjo njega napravi zvezo z zemljo in morda neki dan poleti nazaj.

Bil je lačen in pojedel je vse, kar so mu prinesli: krvavo meso ptic, jajca, katera so bila rujavo pikčasta, gobe in razno sadje, ki je bilo zelo okusno.

— Vina pa nimajo, si je mislil. No, le počakajte, z menoj boste še nekaj doživeli.

Ko se je nasitil, se je dvignil in odšel po vasi, da si jo dodobra ogleda. Spremljal ga je že omenjeni starec in dve dekleti, ki sta mu stregli in ki sta imeli svoje rdeče lase zvite okoli čepice iz rdečega usnja. Videl je, da so si Marsovcu udomačili druge živali kot zemljani. Imeli so udomačene vidre, morske pse, ki so lajali, ko je hodil mimo, velike podgane in morske yrane, katere so sedale na rame ter krakale. Zelo se je začudil, ko je videl nekoliko moških, ki so v naglici gradili iz tramov

kočo. Starec mu je s kretnjami dopovedal, da se gradi ta dom zanj.

— To so pa res prijazni ljudje, si je mislil Robert. Komaj pridem k njim, že mi zgrade hišo. Kako sirovi smo mi zemljani napram tem prebivalstvom. Pri nas se samo borimo za denar, skušamo druge ukaniti in celo ubiti. Srečen je ta narod.

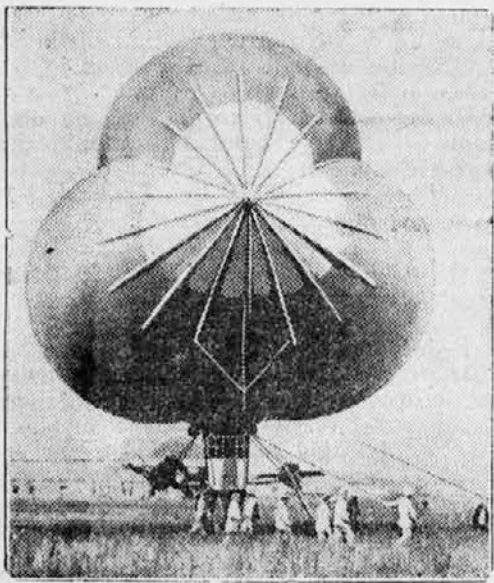
Tu so se pripeljali po kanalu v ribnih na velikih čolnih lovci, kateri so se vračali z lova. Prinesli so seboj nalovljene divjačine, užitnih korenin, rib in sadja, in vse to so ženske razdelile brez vsakega prepira po posameznih kočah. Robertu so se Marsovcu po tem, kar je bil dosedaj videl, naravnost priljubili.

Starec ga je prijel za roko in vedel s seboj naprej. Došli so do največjega vaškega poslopja. Ko je starec stopil vanj, se je odkril. Okrogla zgradba je bila zgoraj odprta, to se pravi, imela ni nikake strehe. V sredini je bil oltar in na njem iz lesa izklesan kip ogromnega vampirja, okoli oltarja pa so bile privezane na vrhove najrazličnejše žive živali, kot bi čakale, da jih žrtvujejo. Robert je videl, da sta se starec in njegova hčerka kar tresla pred malikom. Pogledal ju je in potem s kretnjo vprašal, kako se imenuje pošast.

— Umlur, se je glasil odgovor.

Trenutek je začuden razmišljal, kako da so prišli Marsovcu do tega, da so to pošast po božje častili, toda naenkrat se je spomnil na svoj ogenj.

— Moj ogenj, je vskliknil vznemirjen. Menda ga niso pogasili.

Nov zrakoplov za francosko vojno mornarico.

Na letališču v Orly-ju so te dni preskusili nov zrakoplov za francosko vojno mornarico. Zrakoplov ima čisto nov sestav; ima 2 motorja po 120 konjskih sil, posadka pa šteje 6 mož.

Iz Edisonovega življenja

Ameriški pisatelj Cromell pripoveduje:

»Gospa Edisonova, Edison in jaz sedimo v sobi, kjer Edison najraje sedi. Gospa Edisonova mi pripoveduje o svojem možu, čisto priprosto, kakor more pripovedovati oseba, ki koga dobro pozna. Edison sam pa sedi poleg nas pri električni svetilki, ki jo je sam iznašel, in bere.

Gospa pripoveduje marsikaj: On sovraži zdravila, ljubi dobre dovte, delo pa mu je igrača. Pisem skoraj nikdar ne piše. Na razne praznike se nikdar ne spominja, pozabi celo na božič in na svoj god. Sedaj se bavi z vprašanjem, kako bi iz raznega domačega plevla mogel izdelavati gumi in tako napraviti svojo domovino neodvisno od uvoza gumija iz tujine.

Na eno moje vprašanje pa mi gospa ni mogla odgovoriti. Sklenila se je torej k Edisonu čisto na uho — Edison je gluh — in ga vprašala: »Kateri od vseh filmov, kar si jih videl, ti je najbolj všeč?« — Edison je rekel: »Koga pa to zanima? No, počakajte, da malo pomislim: najbolj všeč mi je bil film »Rojstvo naroda«. Ampak zvočni film je vse pokvaril. Na platnu ne vidimo danes nič več dobrega. Vso važnost polagajo le na petje, na igro pa nič. To jaz bolj razumem, ker samo gledam, ne slišim pa nič. Neverjetno je, kaj človek vse vidi, če je gluh.«

Gospa je nato nadaljevala: »Jaz še nisem nikdar videla človeka, ki bi znal tako zbrati svoje misli in jih uravnati na eno samo točko, kakor zna to Edison. To vtigne biti že res, da je ta njegova sposobnost posledica njegove gluhosti; ampak jaz sem prepričana, da bi bil ravno tak, tudi če bi slišal. Tisto o filmu je res žalostno — to je bila zanj edina zabava. Za sport namreč ne mara, navdušen pa je za romantično divjega zapada. Sedaj je bil bolan, no pa je že zopet precej dober. Zdravil ni maral. On polaga največjo važnost na pravilno hrano; prepričan je, da se največ ljudi pokvari z nezmerljivo v hrani in s preveč spanja.

Edison je človek, ki silno mnogo dela. Če ga kakšna stvar posebno zanima, ga po 3 ali po 4 dni sploh ni iz njegove delavnice, ampak se kar v delavnici vleže za kakih 20 minut na davan, potem pa zopet dela. Njegova silna volja in energija mu omogoča tolikšno delavnost. Navadno pa spi po 5—6 ur na dan. Glavna stvar zanj pa je delo in delo imenuje svojo najmilejšo igračo. Če se mu pa kaj posreči, mu to več zaleže, kakor če bi preživel kakšen mesec na morju.

Edison je potomec rodbine, v kateri so vsi člani dosegli visoko starost. Njegov ded in njegov praded sta bila stara po 100 let.

»Klub divjih oslov«

Splošno prevladuje mnenje, da je dežela klubov Anglija. To je pa res le toliko, da je Anglija rodila klubsko življenje, število klubov pa je danes v Ameriki znatno večje kot v Angliji. Posebno veliko imajo v Ameriki »malih klubov«, ki ne štejejo niti po 10 ali 12 članov.

Amerikanci so v svojih ozirih prav takšni kakor so ljubljanski »svičkarji«, ki morajo priti vsaj enkrat na dan kod skupaj na pomenek, ki pa navadno ni drugega kakor dolgočasno vezenje otrobov o samih prav vsakdanjih stvareh. Če trguje n. pr. v kakšnem ameriškem mestu le 5 ljudi z železom, imajo prav gotovo svoj »klub trgovcev z železom v X«.

Imajo pa v Ameriki tudi klube, ki imajo zelo nenavadna pravila in zelo nenavadne cilje. Med klubi, ki so si nadejali n. pr. nalogo delati propagando za letalstvo, imajo »klub veselih ptičev«, člani tega kluba pa smejo biti samo moški — ženske so izključene, — ki so bili že pred l. 1916 v kakšni zvezi z letalstvom. Ljudje pa, ki so vsaj enkrat v svojem življenju skočili iz kakšnega letala s padalom, postanejo lahko člani kluba »Gosenicac«. Ta klub šteje danes 800 članov. Klubski znak je zlata gosenica.

Ljudje, ki se radi zdravijo z mrazom in ki pravijo, da jim prehlad nič ne škoduje, imajo »klub severnih medvedov«, tisti pa, ki stanuje-

jo v newyorških nebotičnikih v najvišjih nadstropjih, imajo svoj »klub oblaknikov«.

Cilj mnogih klubov v Ameriki je jed. Taki klubi prireajo navadno tekme, kdo bo pojedel — bolje bi rekli »požrl« — v določenem času največ jaje ali pa mesa itd. To je lov za »rekord«.

L. 1930 pa so ustanovili v Minesoti »klub divjih oslov«. Ta klub šteje že 200 članov. Člani so zavezani, da morajo kar mogoče glasno klicati »i-i-a-a«; s tem kričanjem hočejo baje prisiliti vlado, da bi bolj skrbela za farmerje.

Če hoče nekaj ljudi brati dela Scott-ova, si ustanove takoj svoj »Scottov klub«.

Prav ameriška posebnost je tudi »klub sedem-urnikov«. Člani kluba stanujejo v Filadelfiji, v Newyorku hodijo pa na delo. Vožnja traja 5 ur, zvečer pa se vračajo vsi ob sedmih domov.

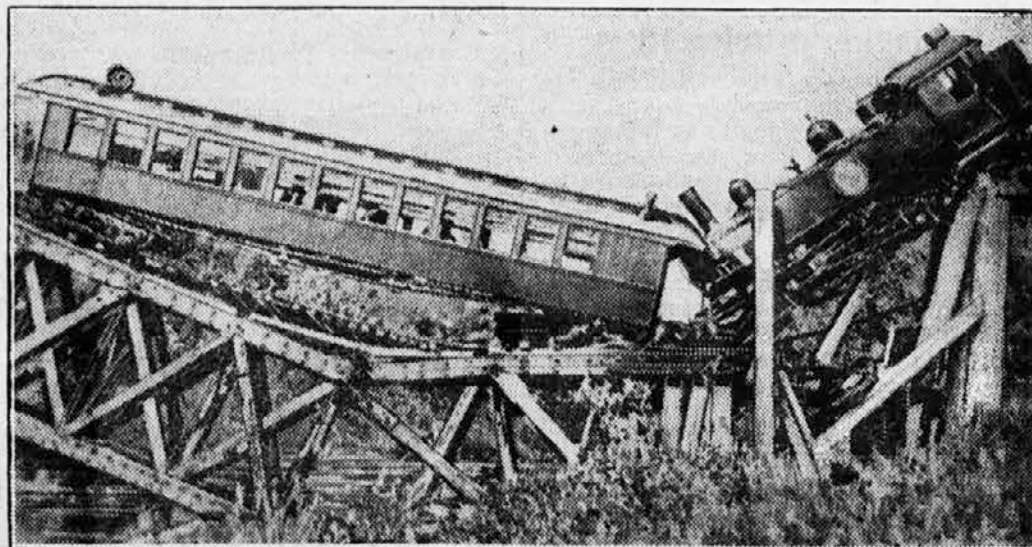
Kar mnogi ne vedo

Mnogo jih je, ki ne vedo, da ima Berlin za 100 kvadratnih kilometrov večjo površino kakor Newyork;

da v sodavici ni sode;

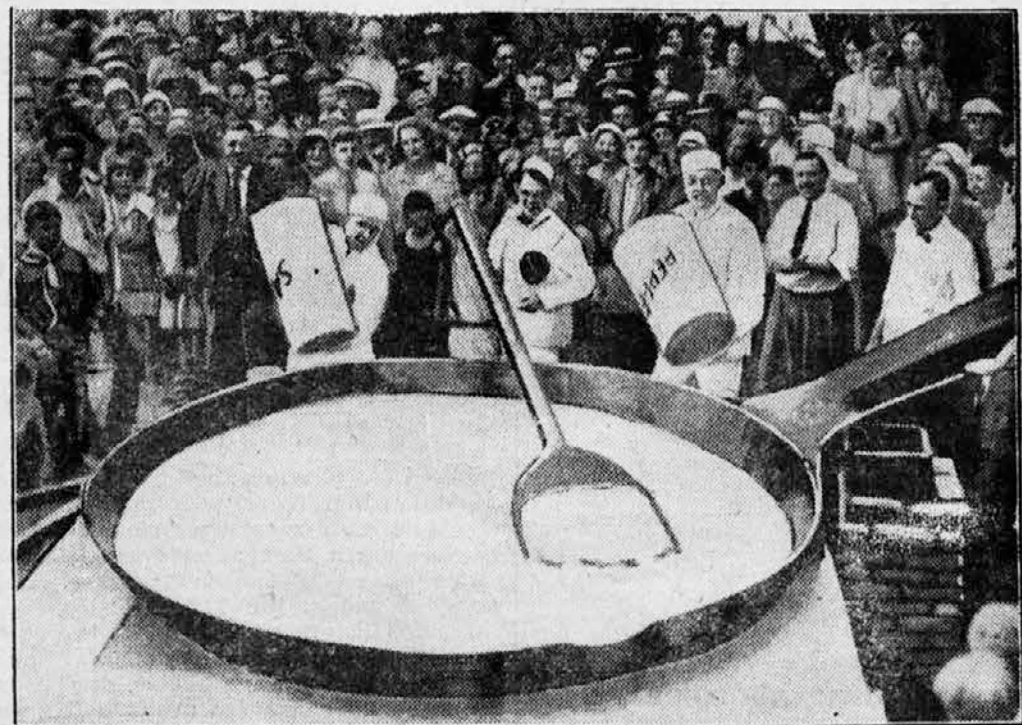
da stoji v parku siamske kraljevske palače stolp, ki je narejen samo iz razbitih porcelanskih čepin;

da vidimo s prostim očesom v jasnih nočeh redko več kot 4000 zvezd.

Železniška nesreča v Kaliforniji.

Pri mestu Plumas v Kaliforniji se je zrušil železniški most pod ogromno težo brzovlaka, 12 oseb je težko ranjenih.

Največji jajčji kolač na svetu.

V farmerskem mestu Chehelis pri Washingtonu je reja kokoši silno razvita. V proslavo kokoši prirede prebivalci vsako leto veliko slavnost, glavna točka te slavnosti pa je pečenje ogromnega jajčjega kolača, za katerega porabijo po 10.000 jajc. Na sliki vidimo, kako trije kuharji pripravljajo kolač.

Mali sultan v Parizu.

Mali sin maroškega sultana Mulej Hassan je obiskal skupaj s svojim očetom Pariz.

Koliko je zaslužil Shakespeare?

Neki ameriški profesor je leta in leta študiral, da dožene, koliko je zaslužil slavn angleški pesnik Shakespeare (reci: Šekspir). Mož je dognal, da je Shakespeare zaslužil kot pesnik, režiser, dramatik in igralec okoli 5000 nemških mark ali 70.000 dinarjev na leto. Ta vsota se nam zdi na prvi pogled majhna, pomisliti pa moramo, da je bila kupna moč denarja takrat v primeri z današnjo dosti večja. Če upoštevamo še kupno moč denarja, je pa zaslužil Shakespeare okoli 40.000 mark ali nekaj nad pol milijona dinarjev na leto. Danes pa žive na Angleškem pisatelji, ki plačajo toliko samo davka od svojih dohodkov.

Cerkveni stolp v Monakovem se je podrl. Stolp »Neuhaus«-ke cerkve v Monakovem se je podrl. Cerkva je ena najstarejših v Monakovem. Stolp se je prevrnil na sosedno pokopališče.